

ROMANIA

Farsz plátó No. 22.

10. Telor Havonta 600, 1200, 1800, 2400, 3000, 3600, 4200, 4800, 5400, 6000, 6600, 7200, 7800, 8400, 9000, 9600, 10200, 10800, 11400, 12000, 12600, 13200, 13800, 14400, 15000, 15600, 16200, 16800, 17400, 18000, 18600, 19200, 19800, 20400, 21000, 21600, 22200, 22800, 23400, 24000, 24600, 25200, 25800, 26400, 27000, 27600, 28200, 28800, 29400, 30000, 30600, 31200, 31800, 32400, 33000, 33600, 34200, 34800, 35400, 36000, 36600, 37200, 37800, 38400, 39000, 39600, 40200, 40800, 41400, 42000, 42600, 43200, 43800, 44400, 45000, 45600, 46200, 46800, 47400, 48000, 48600, 49200, 49800, 50400, 51000, 51600, 52200, 52800, 53400, 54000, 54600, 55200, 55800, 56400, 57000, 57600, 58200, 58800, 59400, 60000, 60600, 61200, 61800, 62400, 63000, 63600, 64200, 64800, 65400, 66000, 66600, 67200, 67800, 68400, 69000, 69600, 70200, 70800, 71400, 72000, 72600, 73200, 73800, 74400, 75000, 75600, 76200, 76800, 77400, 78000, 78600, 79200, 79800, 80400, 81000, 81600, 82200, 82800, 83400, 84000, 84600, 85200, 85800, 86400, 87000, 87600, 88200, 88800, 89400, 90000, 90600, 91200, 91800, 92400, 93000, 93600, 94200, 94800, 95400, 96000, 96600, 97200, 97800, 98400, 99000, 99600, 100000.

„KOLET“ az erdélyi és bánági zsidóság egyetlen politikai napilapja. Cikkeink utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Di Ramassetter Róbert

Disztér 2. I. e.

BUD

ESZÉLYI POLITIKAI NAPILAP

Bérmentelen leveleket nem fogadunk el. — Kéziratok megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő: Jánabov Ferenc. Búcsú szerkesztő: Házszegi Ernő, Strada Cobălcescu 52. Ara 5 lej. Szerda, 1936. december 23. 5697. EV. TEBETH 9. XIX. EVF. 293. SZAM

A náci-politika lengyelországi és romániai sikerei

„Volk im Osten“ a címe annak a folyóiratnak, amely Karl Hermann Theil szerkesztésében jelenik meg Sibiában. Es „Aufbruch der Staatsvölker“ a címe annak a füzetnek, amelyet a lap szerkesztősége különlenyomatoként adott ki a napokban. Érdekes és különösen figyelemreméltó írás ez. Mírói is ír az ardeali német lap? Az egyik fejezet Lengyelországról szól. Lengyel jövőről zeng himnuszt a cikkirő. Ez a jövő pedig a nemzeti demokraták pártjának jövője, amelyet a sibiui német lap „pozitív nacionalizmusnak“ nevez. Megállapítja, hogy a zsidókérdés a lengyel nép legsúlyosabb problémája és e kérdésnek faji alapon való helyes megoldása a lengyel ifjuság felélelő útja.

Egy másik fejezet Jugoszláviáról szól — már kevésbé dicsőítőleg — „Első kezdetek“ cím alatt. Új antisemita áramlatról szól a cikk, az úgynevezett „Gospodarska Gloga“ mozgalomról, mely a parasztkörökben indult meg és a zsidóknak az állam gazdasági életéből való kiküszöbölésére irányul. A sibiui német lap lekicsinylően állapítja meg, hogy ez a mozgalom nem tud felmutatni nagyobb eredményeket, mint néhány zsidó ablak betörését, ami bizony édeskeves ahhoz, hogy kielégítse a nemzeti szocialista léles igényeit. Karl Herman Theil Romániáról sem feledek meg. A német kisebbségi folyóirat kiadója ilyeneket ír: „A zsidóság nagy veszedelemet jelent Romániára nemcsak azért, mert a bolsevizmus hordozója és parazita a román néptesten, hanem azért is, mert a zsidók mint parasztkörök és kézművesek is veszélyeztetik a román nép létalapjait.“

Nem kétséges, hogy ezt a csinos csokrot a lengyelországi, romániai és jugoszláviai politikai viszonyokról nem Sibiában, hanem Berlinben állították össze, Göbbels propagandáügyi minisztériumának valamelyik osztályában, ahol e három ország politikai ellenőrzése, illetőleg ezen „ellenőrzés“ irányítása történik. Az sem újdonság, hogy ezek a cikkek nyílt beavatkozást jelentenek ezen országok belpolitikai életébe, csak az a csodálatos, hogy akkor, amikor a belföldi újságráccsal szemben oly szigorú a cenzúra, az ilyen külföldi politikai írodalom, amely sehogysem egyeztethető össze a magas államérdekekkel, oly simán csuszik át az államérdekek őreinek keze alatt.

Mózes és a náci nagyanja

A „Stürmer“ című világlapból vesszük az alábbi jellemző kis híradást: „Egy nemzeti szocialista szónok népgyűlésen a következő kérdést intézte hallgatóságához: Ki tudja önök közül megmondani, hol született a nagyanja? A hallgatók ezrei közül csak kevesen akadtak, akik kezük felemelésével jelezték, hogy a kérdésre feleletet tudnak adni. Mídon azonban a szónok megkérdezte: ki tudja megmondani, hogy Mózes nevű zsidófőnök hol született, villámgyorsan a levegőbe emelkedett négyezer kéz. Hogy Mózes zsidó honnan származik (vagy állítólag honnan származik) azt a nemzsidó gyermekek fejébe őstestamentum-leckékkel belevettedék. De hogy nagyanjuk vagy nagyapjuk hol született, azt nem tudják.“

Kétségtelven megdöbbentő az a tudatlanság, amelyet a német náci-gyűlés résztvevői elárultak akkor, amikor nem tudták számot adni nagyanjuk, vagy nagyapjuk származásáról.

Jólnevelt orientbernek, különösképpen ha náci, illik tudni, hogy a nagyapja, vagy nagyanja mikor és hol született, mit mivelt, mit nem mivelt, miképpen utálta a zsidókat és mit tett eme utálatá gyakorlati érvényesítése érdekében.

A hiba tehát nagy, amit az említett gyűlés résztvevői elkövettek.

De a hiba csak hiba, a véték azonban súlyosabb beszámítás alá esik, mint a hiba.

A véték pedig az, hogy a náci-gyűlés résztvevői mindannyian tudták, hogy a Mózes nevű zsidófőnök honnan származik és hol született.

Ami azt jelenti, hogy az említett zsidófőnök egyelőre — még németországi viszonylatban is — nevezetesebb és ismertebb személy, mint a Mayerok, vagy Müllerek nagy-

A nankingi kormányerők Sianfu felé nyomulnak

Csang-Kaj-Sek marsall felesége Sianfuba érkezett. Nankingban remélik, hogy Csang-Kaj-Seket rövidesen szabadon bocsátják

London, december 22. (Rador.) A Reuter nankingi értesülése szerint Csang-Kaj-Sek marsall felesége ma délelőtt fivére, Soong és Donald ausztráliai tanácsos kíséretében leszállt a sianfui repülőtéren. Egyidejű jelentés szerint a kormányerők folytatják elnyomulásukat Sianfu felé és repülők bombázzák a zendülők állásait. Sanghaji jelentés szerint nankingi hivatalos körök remélik, hogy a marsallt szabadonbocsátják. A japán nagykövetség egyébként kormánya részéről szimpátiáját fejezte ki a kínai kormány magatartása fellett.

Párizs, december 22. (Rador.) A Deutsche Allgemeine Zeitung távirata szerint Ciano gróf olasz külügyminiszter a követ-

kező tartalmu táviratot intézte Csang-Hszü-Liang tábornokhoz: „Barátom vagy. Ha egyesülsz a kommunistákkal, ellenségem leszel. Csang-Kaj-sek nélkül Kína nem jelent semmit.

A lap emlékeztet arra, hogy Ciano Olaszország shanghai konzulja volt és ott barátkozott össze Csang-Hszü-Lianggal. London, december 22. A kínai kormány felhívására Uang-Shing-Uey volt kínai miniszterelnök, aki ellen nemrég merényletet követtek el, ma hajón Kinába indult. A sajtó képviselői előtt kijelentette, hogy mindent el fog követni Csang-Kaj-Sek marsall kiszabadítása és a nemzeti függetlenség biztosítása érdekében.

Megfenyegették a nemzeti parasztpárt hivatalos lapjának vezetőit

A Dreptatea feltűnéstkelítő cikke a belügyminisztériumban történt változásokról

Bucuresti, december 22. (Az Uj Kelet tud.) A nemzeti parasztpárt hivatalos lapja, a Dreptatea, mai számában „Mit csinál a kormány“ és „Béttel maradt anarchisztikus megnyilatkozások“ cím alatt a következő cikket írja: „Az illusztris figura, akit a liberális párt kormányzásának utolsó szakaszára a belügyminisztériumhoz helyeztek el, ugyanazon anarchizmus a patronusa ma, amely Inculeanu annyira dicsőséget szerzett. Iuca ur, akit a Porunca Vremii naponta dicsér a gogo-cuzista és gárdista szervezetek támogatásáért, boldognak érzi magát, hogy sikerült a kétszínűség politikájának folytatását biztosítani a belügyminisztérium élén.

Az elmúlt héten a diákszövetség úszító manifesztumot bocsátott ki egy olyan kérdésben, amely egyáltalán nem tartozik a diákságra. Azok megbüntetéséért, akik az egyetemi fegyelmet megszegték, természetesen a közoktatásügyi miniszter felelős. Mi történik azonban a többi kihágásokkal? A manifesztumot közzétették anélkül, hogy megcenzurálták volna. Milyen szankciókat alkalmaztak Milcoveanuvál, a diákszövetség elnökével szemben, aki megsértette az ostromállapotról szóló törvényt és a cenzúra szabályait s kiragasztott egy nem látamozott manifesztumot? Constantában egy ügyvédet, aki hasonló kötelezettségeinek nem tett eleget, a hadbírósg egyévi börtönre ítélte el. Felszólítjuk a belügyminisztert, válaszoljon, milyen intézkedéseket tett azon diákok ellen, akik az ostromállapotról szóló törvény rendelkezéseit megsértik.

Az öntudatos diákoknak egy csoportja a diákság egyes vezetőinek anarchisztikus ténykedésével szemben a következő táviratot intézte a belügyminisztériumhoz: „A román diákok, többségükben parasztkörök fia, akik békésen és törvényesen harcolnak a nemzeti parasztpártban szüleink és testvéreink anyagi és erkölcsi talpraállításáért, megállapítjuk, hogy

egy-egy kollégáink, akik történetesen vezető pozíciókat töltenek be a diákság életében, erőszakos eszközökhöz és olyan felbujtásokhoz folyamodnak, amelyek egészen a gyilkosságig mennek el — ami nem fog választ nélkül maradni —, veszélyeztetve ezáltal a közrendet. Kérjük, vessen gátat haladéktalanul ezen akciónak, amelyek semmilyen köze sincs a diákok problémáikhoz.“

E tiltakozás kézbesítése utáni napon a Porunca Vremiben a következő közlemény jelent meg: „A Buzoián diákkör vezetősége december 15-én tartott ülésén a szabadkőműves-taralista Dreptatea című lap azon kísérletével szemben, hogy foltot ejtsenek a háborús hős, George Cantacuzino Granicerul tábornok és a másik hét legionárius vezető figuráján — energikusan tiltakozik ez ellen és megesküszik, hogy meg fogja büntetni a lap címleges és tényleges vezetőit.“

Fontos felbujtás a támadásra; közvetlen fenyegetés ez, hasonló ahhoz, amelyben Madgearunak volt része az év nyarán. Hogyan védi a belügyminiszter ur a közrendet? A Porunca Vremiben közölt fenyegetések nagyon súlyosak. A bűnösök megbüntetéséért Iuca belügyminiszter tesszük felelőssé. Vagy talán a lap a cenzúra aprobálása nélkül közölte az információt. Ebben az esetben milyen intézkedések történtek a provokálók ellen? A belügyminiszter köteles felvilágosítással szolgálni.

Vagy helyreállítja a rendet, vagy levonja a konzekvenciákat.

Nem ilyen kötelezettségeket vállalt Iuca, midőn átvette a minisztériumot. Aggodalmunknak adunk kifejezést, hogy csapdát állítottak fel nekünk: szüntessük meg a parasztpártot, hogy ki legyünk téve a jobboldali terroristák kenyévedvének. Be akarja most Iuca ur bizonyítani, hogy félelmünk indokolt volt?“

helyébe újat ajándékoz a világnak: az ember telenség, a gyűlölet evangéliumát.

„S ha ebből a szemszögből tekintjük a „Stürmer“-ben említett gyűlés szónokának felháborodását, igazat kell adnunk neki.

Az új tízparancsolat szemlének sokkal inkább megfelel, ha a Mayerok és a Müllerek a saját nagyapjuk, illetőleg nagyanjuk származását fogják számontartani, mint ama Mózes nevű zsidófőnökét.

VILAG TÜKRÉ

A Déli Sark meghódításának jubileuma

December 14-én a híres kutató hajó, az ünnepi díszbe öltöztetett „Fram“ fedélzeten ünnepelte Norvégia a huszonötödik évfordulóját annak, hogy Amundsen Roald — 1911 december 14-én — a magnetikus déli sarkon kitűzte a norvég lobogót.

Amikor Nansen Frithjof visszatért viszontagságokban gazdag grönlandi utjáról, az ujjongó tömegben egy fiatalember megbabonázott szemmel nézte a tudós kutatót. A 17 esztendő fiatalember Amundsen Roald volt, aki mint később elbeszélte, akkor ébredt hivatásának tudatára.

Amundsen csak szülei, főleg pedig anyja kívánságára, kelletlenül végzte orvosi tanulmányait. Nansen például lebegett szeméi előtt s anyja halála után, ellenállhatatlan erővel ragadta a vágy kitűzött céljai felé. Mindenek előtt a tengerészet kemény iskoláját csinálta végig. Beállott matrónak egy a Jeges-tengeren cirkáló főkavadász hajóra.

Később, mint kormányos, egy belga expedíciót vezetett a déli sark vidékére. Ezen az utján megért benne a régi terv, az ifjúkori álom: megtalálni a híres „északnyugati átjárót“ s megállapítani a magnetikus északi sark helyzetét.

A rendelkezésre álló eszközökkel éppen csakohgy megvehették egy kis jachtot, a „Glöat“, egy 47 tonnás szerény hajót, melyet évekig a norvég partok mentén használtak hering-fogásra. Kisebb javításokkal átalakították a gőzjachtot sarki hajóvá s Amundsen megvalósította egyik álmát s három évig tartó expedícióval meghódította a sarki Amerika jeges öblén keresztül az északnyugati átjárót.

Hazatérése után azonnal hozzáfog a sarkok hőse új észak-sarki expedíciójának szervezéséhez. Amerika körül akart elérni a Bering-szorosba s Alaszkától kezdve a sarki áramra bízta magát hogy minél jobban megközelíthesse az északi sarkot.

Megvette Nansen híres hajóját, a „Fram“ s több évi utra felszerelte ennivalóval. Egy próbaut az Atlanti óceánon s a Fram 1910 augusztus 9-én elhagyja Norvégiát s hamarosan kiköt — Madeirában. S az elbámult világ megtudja, hogy Amundsen hírtelen elhatározással nem az északi sarkra, hanem a déli sarkra vezeti expedícióját. Az északi sarkon más kutatók megelőzték s Peary végre elérte. S Amundsen késelem nélkül elhatározta, hogy megoldja a sarkkutató utolsó nagy problémáját, a déli sark meghódítását.

És megoldotta a feladatot, merész expedíciója a világtörténelemben az egyik legnevezetesebb felfedezést eredményezte. Hét hétig tartó nehéz szánta ut után eljutott a déli sarkra, mely akkor valóságos tudományos versenyfutás tárgya volt. És 1911 december 14-én a déli sark örök jegében felütötte a norvég szízlót...

Egy hónappal később Scott és Shaktleton expedíciója, mely évek óta küzdött ezért a sikerért a természet elemeivel, végre szintén eljutott a vágyva-vágyott helyre, — ahol a diadalmasan lengő norvég zászló mérhetetlen keserűsügre arról győzte meg őket, hogy egy gyorsabb, szerencsésebb versenytársuk megelőzte őket. Ez annyira leverte, az angol kutatókat, hogy ellenálló képességük a sarki világ zord erőivel szemben megtört s hazavonulásuk tragikus véget ért...

Amundsen Roaldnak jutott a dicsőség, hogy az első ember legyen, aki megpillanthatta a déli sark jégmezőit. Utazása azt a meglepő felfedezést eredményezte, hogy a déli sark egy Európával körülbelül egyenlő nagyságu kontinensen fekszik, melyen

Csak a Sheaffer's tollnak van meg mind a 7 előnye, amelyet a korszerű töltőtolltól megkövetelhetünk. Ezenfelül pedig 100%-al több tintát szív fel, mint bármely más toll.

A fehér-pontos, átlátszó

SHEAFFER'S VACUUM TÖLTŐTOLL

egyetlen nyomásra tisztít és tölt. A fehér-pontos Sheaffer tollért a gyár egész életre szóló garanciát vállal s épp ezért a legalkalmasabb ajándéktárgy, mert minden nap emlékeztet arra, akitől kapta.

Kérjen minden papírüzletben csakis

Sheaffer's tollat

Kapható: 600 lejtől 2500 lejig.

Romániai vezérképviselőt:

A. KAUFMAN și FIUL SIGHET

3300 méter magasságig emelkednek a hóval és jéggel borított hegcsúcsok.

A norvég földrajzi társaság ülésén megkapó szavakkal vázolta azokat a pillanatokot, mikor hetekig tartó veszélyekkel és küzdelmekkel teljes szánska-ut után a célhoz közelítettek.

„Pompás napsütés volt s gyenge szél-fúvás. Jól haladtunk előre. Keveset beszélünk: mindenki el volt foglalva saját gondolataival. Mi vagyunk-e az elsők, vagy nem? Fenséges nyugalomban terült előttünk a hatalmas fensík, soha emberi szem még nem látta, soha emberi láb még nem taposta. Semmi jelzést nem láttunk semmiféle irányban. Ünneplés pillanat volt, mikor hazánk zászlóját árbócra huzzuk a földrajzi déli sarkon.”

Amundsen kutató zsenije nem ismert nyugalmat. Újabb expedíciók következtek, vizen és levegőben. Ő az egyetlen ember máig, aki a déli és az északi sarkot is meghódította. Legyőzött minden veszedelmet, a jeges tengereken való hajózás, a sarki szánskázsások és repülések veszélyeit, míg végre nyolc esztendővel ezelőtt ön-felálló bajtársias érzésből tette kockára életét, hogy egykori utitársának, az Itáliával eltint Nobile-nek segítséget vigyen. Ez az expedíciója volt az utolsó — az örök jég elnyelte azt az embert, aki titkait az emberiség számára fáradhatatlan és rettenthetetlen küzdelmekben feltárta.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

12.345 jellegének. Tudomásunk szerint az Albina, Cluj Takarékpénztár foglalkozik a kért műveletekkel. Bucurestiben állami intézet is működik, vidéken azonban ilyen irányban nem igen dolgozik. Az ügyben mindenesetre személyesen kell eljárnia.

Viktória, vagy amerikai gépet

keresünk megvételre.

Ajánlatokat ármegjelöléssel a kiadóba kérünk „Jó állapotban” jellegére.

Látogatás Neumann professzornál, a királyok orvosánál

A világhírű orvos hitvallása a zsidóságról

Edward angol exkirály Eugen Rotschild vendége a Bécs melletti Enzesfeld-kastélyban. Az exkirály bécsi látogatásai tulajdonképpen Neumann professzornak szólnak, akinek kezelése alatt áll. A „Jüdische Rundschau” bécsi tudósítója felkereste Neumann professzort és látogatásáról az alábbi cikkben számol be:

Közvetlenül a Burgtheater közelében fekszik előkelő csendben az Oppolzer-gasse. A sarokházban — igazi bécsi patriciusház — lakik a híres orvos, akiről az a szállóige járja, hogy „a királyok fülével rendelkezik”. Az elmúlt nyár egyik napján az angol király gépkocsija állott meg a ház előtt. Nyolc napon át ismétlődött a királyi látogatás és minden ilyen alkalommal kíváncsi, nagy tömeg álldogált a ház körül a Burgtheaterig. Az angol uralkodó látogatása Neumann Henrik professzornak, az orr-fül- és gégegyógyítás egyetemi klinikájának vezetőjének szólt. Egy vasárnap, akkori bécsi látogatásának utolsó napján Edward király Neumann professzor kíséretében hagyta el annak házat és a királyi gépkocsi az általános bécsi közlekedésbe hajtatott, ahol Neumann Henrik klinikája van.

Neumann professzor életútja

Neumann Henrik professzor az egyetlen zsidó egész Ausztriában, aki állami klinika hivatalos vezetője. Több zsidó intézeti vezető és nyilvános rendes tanár működik még, így: Ernst Pick, a farmakognosztikai intézet vezetője, prof. dr. Otto Marburg, a neurológiai intézet vezetője és végül a Nobel-díjas Otto Löwi, a grazi egyetem gyógyszer-tani intézetének vezetője; de a klinikai vezetők közül Neumann az egyetlen zsidó.

Neumann professzor, aki 1907-ben lett docens, a világháború alatt főtörzsorvos volt, majd később az egész osztrák-magyar hadsereg orr-fül- és gégegyógyászati intézetének főnöke. Erdemének elismerésül a monarchia utolsó királya, IV. Károly nemesi rangra emelte a professzort. 1919-ben nevezték ki Viktor Urbantschitsch, a nagy bécsi laryngológus utódjaként az orr-fül- és gégegyógyászati klinika vezetőjévé.

A Neumann-klinikát a tanítványok és tanárok serege keresi fel a világ minden részéből. Indoknából, Japánból, Amerikából, Auszsiából, Palesztinából, valamint az európai kontinens minden országából.

Neumann Oppolzer-gasse-i rendelőszobájának falait fedelmek és híres emberek képei borítják, akik hálájukat fejezik ki a híres orvosnak. Közülük számos nagy művész, államférfi, énekes, színész.

A királyok orvosa

Néhány évvel ezelőtt Bucurestibe hívták Neumann Titulescu külügyminiszterhez és ez alkalommal Károly király is magához kérette a világhírű orvosprofesszort, akinek a legmagasabb román kitüntetések egyikét adományozta. Asszisztense dr. Martin Buchband, aki két évtizede valóságos jobbkeze a professzornak — egyébként lelkes cionista — a román lovagrend nagykeresztjét kapta, ami ritka kitüntetés fiatal orvos számára. Neumann professzor Európa öt legmagasabb nagykeresztjének a birtokosa. 1923-ban az utolsó spanyol király, Alfonz vendége volt három hónapig a madridi udvarban. Edward exkirály, mint walesi herceg is többször kezeltette magát Neumannnál és most mint Windsor hercege jött újból Neumannhoz.

Az általános közlekedés igazgatói szobájában fogad a világhírű orvos. De előbb körülnézünk. A falokon a fülgyógyászati hírességeinek képei. Egy név kiemelkedik a többiek sorából: Adam Politzer, a modern fülgyógyászat alapítója, Neumann mestere, aki nagy orvos és nagy zsidó volt. Az orr-fül- és gégegyógyászati nemzetközi kongresszus, mely négyvenként ül össze, utolsó előtti ülésén, amelyet 1932-ben tartottak meg Spanyolországban, elhatározta, hogy következő ülésén, amely 1936-ban zajlott le Berlinben, ünnepélyes keretek között fogja megünnepelni Adam Politzer születésének századik évfordulóját. Neumannt hívták meg akkor, hogy ünnepi beszédet tartson Politzerről a berlini kongresszuson. Neumann professzor nem vett részt az 1936-os kongresszuson, de a kongresszus elhatározta, hogy koszorút helyez Politzer sírjára a bécsi zsidó temetőben.

Neumann professzor zsidó hitvallása

Neumann professzor két fiatal zsidó orvos jelenlétében — akiket tréfásan „mévi-

nim”-ekként hívták be a beszélgetéshez, — akar válaszolni a kérdéseimre. De az a kívánsága, hogy ne legyen „interjú”, a szó szoros értelmében. Neumann mesterien érti a módját annak, hogy egy okos szóval, egy találó megjegyzéssel, egy szellemes viccel kiszabaduljon a kérdések szoritójából. De bizonyos tisztán belső-zsidó vonatkozású kérdések meg nem válaszolása is, az indoklással bepillantást enged ennek a nagy embernek zsidó lelkiületébe, zsidó magatartásába, sőt inkább, mint bármilyen precízen megfogalmazott nyilatkozat.

Neumann szigorúan hitű zsidó, anélkül, hogy vallásos beállítottságának politikai színezetét adna. Vallásos zsidó, e fogalomnak minden ethikai konzekvenciáival. De mindenképp tudós és orvos és politikailag — zsidó politikai vonatkozásban is — tartózkodik minden pártmegalattól.

Kérdéseimre adott válaszában is tartózkodó volt. De ez alaptörvényéből és pozitív zsidó beállítottságából adódik. Respektál — ugymond — minden pozitív áramlatot és törekvést a modern zsidóságban. Tisztelet és becsület azokat az elveket és nézeteket, amelyeknek alapján akarják felépíteni életüket a zsidóság nagy csoportjai a diaszpórában, de ugyanilyen mértékben híve és ugyanúgy érzi a belső kötöttséget azokhoz az eszmékhez és gondolatokhoz, amelyek a palesztinai orszáépítésben jutnak gyakorlati kifejezésre.

Igy összegezhetem Neumann professzor óvatos és megmondott választát a feltett kérdésekre. Ez a tartózkodása azonban érthető. Neumann professzor — és erről minden száznál meggyőződhetik látogatója, — tul-temperamentumos, igen őszinte és alapos ismerője a zsidóságnak, aki jól tudja, mi a sorsa és utja az ő népének s azt is tudja, mily sokrétű és bonyolult a mai zsidó élet különböző politikai, gazdasági és társadalmi arculatában és óvakodik attól, hogy pártzerűen foglaljon állást a zsidóság mai létét érintő kérdésekben.

Neumann professzor és a héber egyetem.

Élénk érdeklődést tanúsít Neumann professzor a jeruzsálemi héber egyetem fejlődé-

2 üveg használata után úgy érzem magam, mintha újjászülettem volna

Naponta érkeznek hozzánk száz és száz számszámra szenvedők részéről hálalevelek, akik kötelességüknek és lelkiismereti kérdésnek érzik, hogy feketefehéren nyilatkozzanak a „Gastro D.” hatásáról.

Nincs módunkban ezeket a leveleket mind a nyilvánosságnak átadni, azonban mégsem tudunk ellentánni annak, hogy hébe-korba ne közöljük azokat a leveleket, amelyek rövid, de őszinte tartalmukkal fényes bizonyítéka a Gastro D. kezelés kitűnő eredményeinek.

Ma is elégtelennel reprodukálhatjuk a következő sorokat:

Köszönet. Tek. Császár gyógyszerész ur! Súlyos gyomorgégésben szenvedtem, éjjel nem tudtam aludni, képtelen voltam a szerepemet megtanulni s emésztési nehézségeim is voltak. Most, hála a remek „Gastro D.”-nek, 2 üveg után úgy érzem magam, mintha újjászülettem volna. Soha elmuló hálaival gondolok Önökre. I. Gregorian drámai színész, Str. Miron Costin 14. Bucuresti, Ianuarie 1936.

Gastro D. kapható az ország minden gyógyszerárán és drogériájában, vagy postán megrendelhető 130 lej utánvét mellett Császár E. gyógyszerárán, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

se íránt. Elárulja, hogy kialakult véleménye van a zsidó építómunka módszereiről, de a nagyot és a lényegeset külön választja attól, ami középszerű. Szentül meg van győződve róla, hogy a héber egyetem nagy jövő előtt áll. Ezt a meggyőződését impulzív, egyszerű és mégis meggyőző módon juttatja kifejezésre a beszélgetésben. A fontosabb tanszék nagy fejlődése — ugymond — mindekelőtt a hagyományoktól és bizonyos impederábiáktól függ. Nem lehet mindent pénzzel megszerezni. Jeruzsálemben — mondja Neumann professzor — egészen kiváló koponyák és kitűnő szakemberek egyesülnek, akik Európa legjobb orvosi hagyományait viszik magukkal. Tehát a legjobb prognózist lehet felállítani a héber egyetem jövőjére nézve, mely intézet fejlődésének kezdetén áll még.

Végül elmondotta még Neumann professzor, hogy Hubermanról meghívott kapott palesztinai zenekarának tel-avivi megnyitó hangversenyére és örömmel menne, ha orvosi elfoglaltsága nem akadályozná ebben.

Dr. Jakob Rosenthal.

Bíróság elé utalták Cuba köztársasági elnökét, mert vétőjogával élt egy törvényjavaslattal szemben

Battista, a fasiszta vezérkari főnök és az elnök közötti ellentétből robbant ki a különös esemény

Havanna, december 22. (Rador.) A ma megszavazott törvény értelmében Cuba állam elnökét, Miguel Gomezt a nemzet létének veszélyeztetése, az alkotmány megszegése és a képviselőházra gyakorolt nyomás miatt törvény elé utalják. Az ügy annak a feszültségnek következménye, ami a kubai elnök és vezérkari főnöke, Battista között áll fenn, akit fasiszta irányzattal vádol. Az elnök vétőjogával élt egy olyan törvényvel szemben, amely illetéket vetett ki a kubai cukorra. Az illetékből fedezték volna 3000 iskola fenntartási költségeit. Miguel Gomez ezt a törvényt demokrácia-ellenesnek tekintette, amely fasiszta elveket van hivatva terjeszteni a fiatal generációk között. A képviselőház most bizottságot fog kinevezni, mely az elnök elleni

vádat fenntartja majd a szenátus előtt is, amely mint legmagasabb bírói fórum fog működni ez alkalommal.

Havanna, december 22. Az elnök vétőjogát a cukorilletéktörvény bevezetésével szemben a szenátus is elvetette 26 szavazattal, hat ellenében. Ma délután rendkívüli ülés dönt a Gomez elnök ellen emelt vád felől.

— Megjelent az „Alkotás és béke” konferencia száma. A Chaluc Baal Melaoha reprezentatív kiadványainak sorozatában a napokban hagyta el a sajtót az „Alkotás és béke” 3-ik száma igen nívós és aktuális tartalommal. A lapot a cluji központ útján díjmentesen lehet megkapni propaganda céljaira. A központ címe: Str. Rațiu 5.

Zsidó irodalmi könyvek

Kötetje füze 106.— lej. Vásonkötésben 158.— lej + taxa.

1. Simon Dubnov: A zsidóság története. (A magyar zsidóság történetének kiegészítésével) 360 lap.
2. Lázár Lajos: Palesztina. (Az első magyar beszámoló a század legnagyobb és legizgalmasabb kísérletéről) 129 kép, 4 térkép, 248 lap.
3. Otto Zarek: Moses Mendelssohn. (Életrajzregény) 352 lap.
4. J. R. Bloch: ... és Tsa. (Regény a francia ipar világából) 352 lap.
5. Josef Opatosuh: Mordecháj, az erdei zsidó. (A nagy lengyel parasztlázadás regénye) 320 lap.
6. Zsidó írók. (20 kiváló zsidó író válogatott írása) 320 lap.
7. Max Brod: Reuben herceg. (A renaissance legendás zsidó prófétájának regénye) 352 l.
8. Székely Béla: Az antiszemitizmus története. 370 lap.

LEPAGE-nál

Cluj. Kérjen teljes karácsonyi ifjúsági, szépirodalmi és Judaica jegyzéket.

Elkészít

Bucuresti miniszter b... telező állam... vényjavasla... rámutat a... kész-szerve... kiképző al... lások során... talatai alay... hogy a jel... gondolat, h... vel a közj... sen ki. Er... javaslat a... (gale), amel... sze eső kö... tettek a fa... Az indok... munkaszolg... idealizmus... tekben val...

Hogyan

A törvény... vetkezőképp... társadalmi... testi munk... lesszük és... szabályozot... munkával e... katonai kik... jó javára e... kötelezni.

2. szakas

katonai kik... szére munk

3. szakas

ma nem ha

5. szakas

fiatalok ön... ség engedé... tésére.

7. szakas

a munkalig... állítani. A... gálat vez... dekrétumm... lat vezetők... mélyiség le

8. szakas

vezése egy... adata.

9. szakas

munkaszolg... fenntartás... ják végezz... nai kiképz

10. szakas

kező munk... építése, ja... szabályozá... ségügyi m... delem, ivó... kálatok, a... rok elleni... sa, fájlte... nemzeti p... kálatai, h... elemi csar... vára törté... szépitése... teendő, a... sők temet

11. szakas

vott ifjak... dig körny... koztatni.

12. szakas

den év ősz... programol... lat vezetők

Elkészült a kötelező munkaszolgálatról szóló törvényjavaslat

Évenként harmincnapi közmunkára hívják be a 18-21 éves fiatalokat

A politikai szervezetek munkatáborait jogszerűtlennek mondja ki a törvényjavaslat

Bucuresti, december 22. A munkaügyi miniszter benyújtotta a szenátusban a kötelező állami munkaszolgálatról szóló törvényjavaslatot. A törvény indoklásában rámutat a miniszter arra, hogy a cserkész-szervezetekkel és az előzetes katonai kiképző alakulatokkal folytatott tárgyalások során, a szervezetek eddigi tapasztalatai alapján, az a vélemény alakult ki, hogy a jelenlegi ifjúságot lelkesíti az a gondolat, hogy csákánnyal, kapával, ekével a közjó érdekében munkásságot fejtsen ki. Erre például hozza fel a törvényjavaslat a királyi csapatokat (echipele regale), amelyek a forgalmi hálózattól messze eső környékeken nagy szolgálatokat tettek a falvak helyzetének feljavitására. Az indoklás színesen esztelen elzárkózást a munkaszolgálat szükségességét. „Nagy idealizmus hajtja az ifjúságot, hogy tettekben valósítsa meg a társadalmi szoli-

aritást — mondja az indoklás. Az új törvény rövid időn belül eszköze lehet az ifjúság lelki felépülésének, testi megerősödésének és szellemi fejlődésének. A közösségekben teljesített testi munka lelki felémelkedést termel és nagymértékben járul hozzá az egyes társadalmi osztályok közötti különbségek elsimitásához és megerősíti a nemzeti szolidaritás érzését. Amennyiben az állam nem veszi kezébe az ifjúság intelligenciájának és energiájának kiaknázását, úgy jöhetnek mások, hogy az ifjúságot más különböző célok szolgálatába állítsák. A munkakötelezettség bevezetése alkalmas lesz a jogait és a hazával szembeni kötelezettségeit ismerő ifjúság nevelésére. A munkaszolgálat az államnak nyújtandó haszonon kívül a testi és szellemi munka szintézisét fogja megteremteni az ifjúság számára.

fejtelmet és a fiatalok premilitaris kiképzését.

Tilos a „magán-munkatábor”

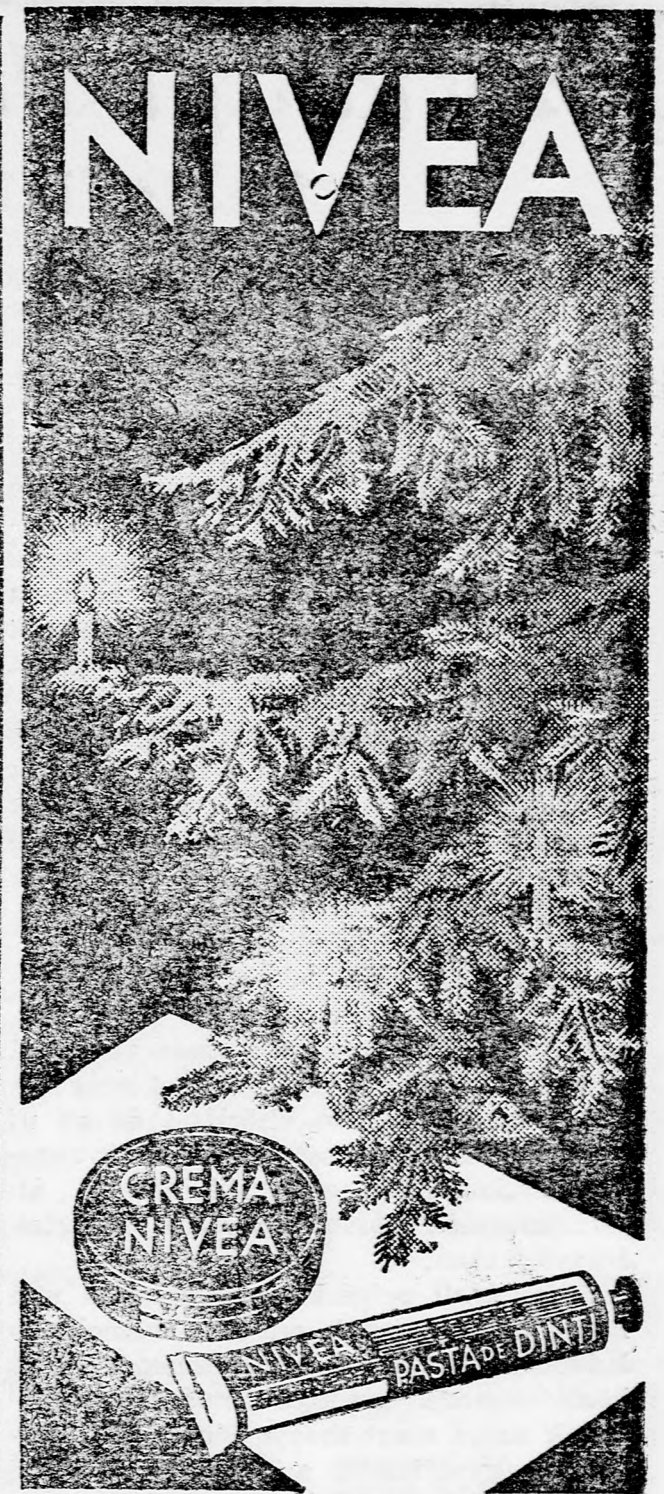
27. szakasz. Magánszemélyek, politikai egyesületek, vagy csoportok és más szervezetek számára tilos bármely koru személyeket munkatáborokba, vagy munkatáborok elvégzésére összevonni, vagy ezt akár megkísérelni, a törvény rendelkezései ellenére. Kivételt képeznek olyan ingyenes közösségi munkálatok, amelyeket helybeliek önmaguk között végeznek el, valamint a külön törvény által engedélyezett munkálatok. E rendelkezés ellen vétők egytől három évig terjedő börtönnel sújthatók.

Azon ifjak, akik nem az állam által létesített, hanem más munkatáborokban vesznek részt, a jelen törvény alapján 5-től 30 napig terjedő fogházzal büntethetők. Az elítélés automatikusan maga után vonja az illetőknek a középiskolából és egyeteméről egy évre való kizárását.

A büntető szankciók

28. szakasz. Azon fiatalok, akik a munkaszolgálatot ennek lejártá előtt engedély nélkül elhagyják, vagy a behívónak egyáltalában nem tesznek eleget, a premilitaris kiképzésről szóló törvény értelmében büntetendők.

29. szakasz. Az összes a jelen törvény határozmányai ellenére létesített munkatáborok egyszer és mindenkorra feloszlattatnak. Amennyiben mégis folytatnák tevékenységüket, a jelen törvény 27. szakasza alkalmazandó velük szemben.

30. szakasz. Amennyiben az ilyen táborokban az állam számára hasznos munkálatokat kezdtek el, úgy ezek az állami munkaszolgálat által folytathatók.

31. szakasz. Szóbeli, vagy írásos munkaszerződések, amelyek a munkaadók és a munkaszolgálatra berendelt ifjak között fennállanak, a behívás miatt fel nem mondhatók. E szerződések alkalmazása a munkaszolgálat tartamára felfüggesztetik.

Hogyan szervezik meg a kötelező munkaszolgálatot?

A törvényjavaslat első szakasza a kötelezőképpen hangzik: Hogy az egyes társadalmi rétegek közötti szolidaritást, a testi munka megbecsülésének érzését fejlesszük és az ifjúság nevelését alapos és szabályozott, az államnak hasznos hozó munkával egészítsük ki, az összes előzetes katonai kiképzésre behívott ifjakat a közjó javára elvégzendő közmunkákra fogjuk kötelezni.

2. szakasz. Ecélből az összes előzetes katonai kiképzésben részesülő fiatalok részére munkaszolgálat létesítetik.

3. szakasz. A munkaszolgálat időtartama nem haladhatja túl az évi 30 napot.

5. szakasz. Husz és huszonöt év közötti fiatalok önként jelentkezhetnek a vezetőség engedélyével munkaszolgálat teljesítésére.

7. szakasz. A munkaszolgálat hivatalát a munkaügyi minisztériumban fogják felállítani. A hivatal vezetője a „munkaszolgálat vezérfelügyelője” címet viseli és dekretummal nevezik ki. A munkaszolgálat vezetője egy tábornok, vagy más személyiség lesz.

8. szakasz. A munkaszolgálat megszervezése egyedül és kizárólag az állam feladata.

9. szakasz. Az irányítás munkáját és a munkaszolgálati központokban a fegyelem fenntartását azok a tartalékos tisztek fogják végezni, akik eddig az előzetes katonai kiképzést vezették.

Mit fognak dolgozni a munkatáborok?

10. szakasz. A munkaszolgálat a következő munkálatokra vonatkozhatik: utak építése, javítása és karbantartása, folyószabályozás, mocsarak lecsapolása, egészségügyi munkálatok, járványok elleni küzdelem, ivóvízzel való ellátás, öntözési munkálatok, az ültetvényeket megtámadó kórokok elleni védekezés, legelők megtisztítása, faültetés, ültetvények, parkok, erdők, nemzeti parkok, sporttelepek építési munkálatai, hadiárnyékok és övezetek, valamint elemi csapatok által sújtott lakosok javára történő közmunkák, üdülőtelepek szelvése, nemzetvédelemmel kapcsolatos teendők, archeológiai ásatások, vagy hősök temetőjének karbantartása, stb.

11. szakasz. A munkaszolgálatra behívott ifjakat vagy lakóhelyükön, vagy pedig környékbeli helységeken lehet foglalkoztatni.

12. szakasz. A megyék és községek minden év őszén emlékiratok, tervezetek vagy programok útján hozzák a munkaszolgálat vezetőségének tudomására a körzetük-

ben elvégzendő közmunkálatokat, hogy a munkaprogram az elkövetkező kampány számára előre megállapítható legyen.

13. szakasz. A munkaszolgálat vezetősége emlékiratba foglalja össze munkatervét amelyet a munkaügyi minisztérium a hadügyminisztériummal egyetértésben jóváhagyás végett a minisztertanács elé terjeszt. A nemzetvédelemmel kapcsolatos munkálatok programját közvetlenül a hadügyminisztérium terjeszti elő.

14. szakasz. A fiataloknak a különböző munkálatokhoz való beosztása képességeik, testi erejük és előképzettségük figyelembevételével történik.

Szakképzés a munkatáborban

15. szakasz. A munkaszolgálat azon tagjai, akiknek foglalkozása a mezőgazdaság, állattenyésztés, stb. szolgálati idejük szakképzésük tökéletesítése érdekében az állami uradalmakon is letölthetik. Hasonlóképpen azok a fiatalok, akik valamely ipart sajátítottak el, munkaszolgálati kötelezettségüket az állam vállalatainál is teljesíthetik, vagy olyan magánvállalkozásoknál, amelyek a nemzetvédelem számára dolgoznak.

16. szakasz. Az állami, megyei, vagy községi hatóságok, amelyeknek munkálatok elvégzésével kapcsolatos javaslatait a munkaszolgálat elfogadja, kötelesek költségvetéseikben a szolgálatot teljesítő ellátásához és orvosi gondoskodásában szükséges összegeket felvenni.

Hol fognak lakni a munkaszolgálatra berendelt ifjak?

24. szakasz. A munkaszolgálat azon ifjai, akik lakhelyükön, vagy szomszédos helyeken dolgoznak, otthonukban is elhelyezhetők.

25. szakasz. Azok a fiatalok, akik távolabbi vidékeken teljesítenek szolgálatot, az állam épületeiben, sátrakban, vagy barakkokban, vagy pedig bekvártélyozás által helyezendők el.

26. szakasz. A munkaszolgálati központok vezetői korlátlan teljhatalommal vannak felruházva minden olyan intézkedés megtételére, amely biztosítja a rendet, a

Helyi ügynök,

aki az italszámban jól be van vezetve, állandó állást nyerhet nagyvállalatnál. Ajánlatok „Biztos megélhetés 4865” jellegére a kiadóba adandók le.

Az arab terroristavezér emlékiratban megfenyegeti az angol kormányt

A Davar feltűnő cikke arab terrorista készülődésekről. Jelentős költségvetési felesleget mutat ki a palesztinai kormány

Jeruzsálem, december 22. Az arab tanács azzal a kéréssel fordult Abdullah emirhez, ne hívja meg Ammanba a királyi bizottságot, mert ez engedményt jelentene az arab tanács abbéli határozatával szemben, mely a bizottság további bojkottját akarja keresztülvinni. Abdullah azt válaszolta a közléésre, hogy ő ellenzi a királyi bizottság bojkottálását és amennyiben a bizottság tagjai Ammanba el akarnak látogatni, úgy vendégül fogja látni őket.

A terroristák előkészületei

Tel-Aviv, december 22. A Davar részletesen foglalkozik azokkal az elszigetelt terrorcselekményekkel, amelyek Palesztinában még most is előfordulnak. Sok fegyvert csempésztek át a szomszédországból az utóbbi hetekben Palesztinában. Elsősorban Irakból jönnek a szállítmányok, ahol Fauzi Kawakji bey a csempészműveleteket irányítja. Komoly anyagi alapok állnak erre a célra a terroristavezér rendelkezésére, melyeket egyrészt gazdag araboktól erőszakolt ki fenyegetésekkel, másrészt pedig az arab naranestermelőkre kivetett adókból folytak be. Külföldi forrásokból is folyik be pénz a terroristákhoz.

Transzjordániában állítólag újabb bandákat szerveznek meg, tagjalk számára rendszer napi zsoldot ígérnek. Az a terv, hogy azonnal a királyi bizottság munkájának elvégzése után munkába állítsák a terroristákat, hogy ezáltal befolyásolják a bizottság javaslatait. Az arab sajtó továbbra is folytatja az izgatást a zavargások újakezdése mellett. A Davar vezércikkben tiltakozik az izgatási hadjárat ellen és követeli, hogy a kormány erőlesen közbelépjen.

Jeruzsálem, december 22. A palesztinai kormány közlése szerint az elmúlt fél évben a költségvetési felesleg 6 és egynegyed mil-

lió font volt, csak 14.195 fonttal kevesebb, mint az év elején, a zavargások kezdetén. Az országban rendkívül erős viharok tomboltak, amelyek komoly károkat okoztak. A naracsültetvényeket kb. félmillió láda naranacs értékben érte kár.

A királyi bizottság

A királyi bizottság tegnapi zár tárgyalásán újra kihallgatta Mose Shertokot, aki a közbiztonsági kérdésekről beszélt. A legközelebbi nyilvános ülésen fogja folytatni előzetesítését. Utána Campbell jeruzsálemi kerületi kormányzó és dr. Graham Brown anglikán püspököt hallgatta ki a bizottság. Weizmann Chaim a legközelebbi zárt ülésen tart beszédet.

Ezen a héten különböző zsidó szervezetek megbízottai jelennek meg a bizottság előtt. A Vaad Leumi, az Aguda Izrael, a rabbinátus, Smilansky Mose, a zsidó parasztszövetség elnöke, majd pedig Ben Gurion, az exekutív elnöke tesznek vallomást.

Kawakji emlékirata

Jeruzsálem, december 22. Mint Ammanból jelentik, Fauzi Kawakji a londoni, palesztinai és transzjordániai angol hatóságokhoz emlékiratot juttatott el, amelyben bejelenti, hogy a palesztinai terrort csak az arab királyok felhívására szüntette meg, de azt újra megkezdte, ha a királyi bizottság javaslatai nem fognak egyezni az arabok kívánásaival. Az emlékirat megfenyegeti az angolokat arra az esetre, ha nem változtatják meg politikájukat a palesztinai kérdésben.

— Ideges embereknek és lelkibetegeknek az igen enyhén ható, mindig megbízható természetű „Ferenc József” keserűvíz — reggel éhgyomorra egy pohárral bevéve — rendszeres bélműködést, jó emésztést és elegendő étvágyérzetet teremt. Az orvosok ajánlják.

Szocializálták a katalóniai nagyüzemeket

A termelés ellenőrzésére rendezkedett be a barcelóniai kormány. Nem tettek különbséget az idegen és a hazai tőke között

Három hónappal a polgárháború kitörése után Katalónia kormányzósága elhatározta, hogy ütemesebbé teszi az ország gazdasági életét. A nyersanyagok hiánya egyre jobban érezhetővé válnak, a behozatal pang, hasonlóképpen a kereskedelem és a hadiipar is, de nagy gondot okoz az ipar kisajátítása, amelyet az anarchisták és marxisták kényszerítésére végre kellett hogy hajtsanak a kormány.

Részletes rendeletet adott ki a kormány a katalón területen lévő ipari vállalatok kisajátítására, ez a rendelet azonban csak átmeneti jellegű. Mivel nem végleges határozatról van szó, főlegesen volt kimélyíteni a rendelet utasításait.

Be kell vallani azonban, hogy nehéz volna a visszatérő, még a jobboldali pártok győzelme esetén is, mivel hogy kooperációs és nem marxista szervezkedésről van szó. A szóban forgó rendelet nem írja elő a magántulajdon eltörlését és az új rendszer inkább kooperációs, mint anarchista-szindikalista színezetű, bár az állam befolyása erősen érezhető a vállalatok irányításában.

A baloldali polgári republikánusok mai napig ellene vannak minden komolyabb kollektív társadalmi törekvésnek. Ezek a körök átmeneti megnyilvánulásnak tekintették azt a ténnyt, hogy július óta a vállalatok nagy többsége a munkásság kezébe jutott. Még sem tudták megakadályozni a kollektív rendszer győzelmét, amelyet szentesített a kormány rendelete.

A kisvállalatok sorsa

Ennek ellenére a polgári körök nem hagytak fel a reménnyel, mert a rendeletben szándékosan maradtak hiányok azzal a céllal, hogy a burzsoázia principiumoknak megfelelően állítsanak majd mindent helyre.

Különbséget tettek a teljesen kisajátított vállalatok s azok között, amelyeknek megmaradt régi tulajdonosuk, de hozzá kellett járuljanak az állami kontrollhoz. Az összes 100 alkalmazottnál többel bíró vállalatokat kisajátították. Az ennél kisebb vállalatokat csak akkor kisajátították ki, ha a tulajdonos maga óhajtott, vagy ha az illető fasizta, vagy menekült volt. Ha a régi vállalatigazgatók megfelelő ismerettel bírtak, ugyanott beszegődhettek alkalmazottak.

Az idegen tőke értéke: 100 millió pezeta

A kisajátított vállalatnak azonban át kellett venni a polgári vállalat összes aktívát és passzívát. A tartozások és kötelezettségek fennmaradtak, amely ellenében áll az oroszországi 1917 és 1918-as kisajátításokkal. Megjegyzendő, hogy leggyorsabb megoldás a pezeta devalvációja lett volna.

Mindezek elsősorban a Katalóniában lévő idegen vállalatokat érdeklik. Elméletben semmi különbséget nem tesznek a hazai és az idegen vállalatok között. De úgy döntöttek, hogy az idegen tőke beruhásának pontos értékét meg kell téríteni. A vállalatok belső kötelezettségeit is átvették.

A Katalóniában beruházott idegen tőke meghaladja az ezer millió pezeta. A gyakorlatban lehetetlen megteríteni ekkora összeget. Nem marad más hátra, mint külön-külön egyezni meg az érdekeltekkel. A szocializált vállalatok vezetését ezentúl 5—15 emberből álló tanácsra bizzák, akiket a munkások és alkalmazottak választanak. Ezeket a vezetőket két évre választják, de idejük lejártá után újból megválaszthatók. Az üzleti rész irányításánál azonban más módszer van érvényben. Az irányítás még akkor is problematikus, ha az így megválasztott tanács egy igazgatót nevez ki. Egyébként az igazgató megválasztása kötelező minden olyan vállalatnál amely több, mint 200 munkással dolgozik és a tőkéje meghaladja az 1 millió pezeta. Minden vállalathoz ezenfelül még ki neveznek a Gazdasági Bizottság egy ki-

küldöttjét is, aki az államot képviseli a vezetőségben.

Az üzemek ellenőrzése

Ez a gazdasági bizottság a szindikátusok megbízottjaiból áll, tagszámuk arányában elosztva, ami Katalóniában a szindikalista-anarchisták tulsúlyát jelenti, akiknek principiumai inkább a korporatizmus híveivel hozza össze őket, de mindenképpen antimarxistáknak mondhatók.

Hasonló arányosságot állapítottak meg a munkaellenőrző bizottságokban is. Ezek a bizottságok ellenőrzik a munka időtartamát, a kereskedelmi irányítást, a munkás csoportok elrendezését. Magától értetődik, hogy ilyen módszerrel a magán vállalkozások a legminimálisabba csökken-

KÖZGAZDASÁG

Nyolcmilliárd lejfel aktív a külkereskedelmi mérleg

Valer Pop kereskedelmi miniszter magához kérte a sajtó képviselőit és a követeket mondtotta: — Az általános gazdasági helyzet a legkellemesebb kihatásokat mutatja. Az év első 11 hónapjában a kivétel 18, a behozatal 108 millió lej lett ki, tehát a felesleg 7.6 millió. Külkereskedelmünk állandóan emelkedik és december hó beszámításával a felesleg talán meg fogja haladni a 8 milliárdot. Ezen eredmény elérésében a kompenzációk nem játszottak túl nagy szerepet. Összesen csak 2 milliárd értékű kompenzációs ügyletet bonyolítottak le az engedélyezett 9 milliárdból.

A bucaresti értéktőzsdén bevezetik a határidőüzletet

Bucaresti, december 22. (Az Uj Kelet tud.) A gazdasági szakirodalomban mindmáig nem került végleges eldöntésre az a kérdés, hogy az értéktőzsdéken meghonosult határidőüzletek a kereskedelmi ügyletek vagy a szerencsejátékok közé sorozandók. Amennyire megegyeztek a közgazdászok és üzletemberek abban, hogy az árutőzsdéken a határidőüzletek határozottan kedvező kihatással vannak, mert kiegyenlítik az árakat és csökkentik a nagyobb árkilengéseket, éppen annyira vitatott kérdést képez ma is az értéktőzsdék, helyesebben a részvénypiac határidőüzlete.

A nyugati és amerikai értéktőzsdék minden lehetőséget megtesznek annak érdekében, hogy a határidőüzletet lehetőleg minél szűkebb és minél ellenőrzöttebb keretek közé szorítsák. A párizsi értéktőzsdén például kerekben ötezer valót kotíroznak és ezek közül csak mintegy 200 papírban van megengedve hivatalosan a határidőszpekuláció. Ezek közé a kivételes papírok közé a legbiztosabb és legbiztosabb részvények tartoznak, mint a szuezi csatorna, a Banque de France, a vasutársaságok, a Wagons-Lits, Phillips, Royal Dutch, stb. részvényei.

Arucsera alapján nagy petróleumvételezést ajánlatot Németország Romániának. A kereskedelmi minisztériumban tegnap összeült a kormány gazdasági bizottsága, Inculetz elnökletével. Pop Valér a bizottság tudomására hozta, hogy Németország javaslatot tett nagyobb petróleumvásárlásokra, ha a különbözetet márkában fizetheti. Ezzel szemben kötelezi magát arra, hogy olyan árukat fog szállítani cserébe, melyekért Románia erős devizákat fizet.

Tiltakoznak a kereskedők, hogy ok nélkül az óvatolt váltóadók nyilvántartásába kerüljenek. Az új váltótörvény szerint a közjegyzőségek az általuk felvett óvás jegyzőkönyvekről indokölönként kimutatásban közlik a törvényesekkel és az illetékes iparkamarákkal, amelyek az óvásokat külön regiszterben tartják nyilván. A közjegyzők az óvatolt értékek felsorolásánál nem tesznek megkülönböztetést aközött, hogy váltó vagy utalvány került óvasra. Minthogy főleg a királyságbeli cégeknek szokásuk, hogy adósaik nyílt tartozásaira utalványt

Select Mozgó

KARACSONYI MŰSORA:

Marlene Dietrich, Charles Boyer

kiváló együttes egyetlen csodásan szép színes filmje:

Allah kertje

Ma utoljára: Utolsó mohikán

FENIMORE COOPER világhírű regényének nagyszerű filmváltozata.

A vállalatvezető mérlegüket kötelesek bemutatni az ellenőrző bizottságoknak, ezek pedig benyújtják azt a legfelsőbb ipari bizottságnak.

A legfelsőbb ipari bizottság a kormányrendelet értelmében a vállalati bizottságok négy tagjából, minden federáció 8 tagjából és a gazdasági bizottság négy tagjából áll. A termelés és a fogyasztás szabályozásából áll a megbízatásuk. Határozataik megtámadhatatlanok és sem magán-, sem pedig közintézmény nem tagadhatja meg a végrehajtását.

tésre, hogy az uszatorvénynek ez az intézkedése vonatkozik-e a belföldi cukorkartellre, helyesebben a hazai cukorgyárak központi eladási irodájára is? A bíróság a kérdésben nemleges döntést hozott és ítéletben kimondotta, hogy a román cukorgyárak eladási egyezménye és szervezete nem az árak mesterséges felhajtására alakult hanem célja a termelés szabályozása és a belföldi cukoripar védelme. Az ily kifejezetten deffenzív jellegű egyezmények fenntartása pedig nem eshetik az uszatorvény hatálya alá.

A busteni papírgyár érdekltségében dolgozik a piatra-neamti cellulozegyár, amely a papírgyár nyersanyagszükségletét fedezi. A papírgyár most magába olvasztja a cellulozegyárt és ezzel kapcsolatosan nagyszabású alaptökeemelését hajta végre. A fuzió lebonyolítása előtt a papírgyár alaptökéjét 90 millió lejről 175 millióra emeli fel, ugyanakkor a cellulozegyár alaptökéjét 50 millióról 125 millióra növeli. A fuzionált vállalat alaptökéje tehát 300 millió lej lesz. — A Soia S. A. R. szójababtermelő vállalat a termelés fokozása érdekében az átvételi árat az eddigi vagononkénti 40 ezer lejről 50 ezer lejre emelte fel. A termelőkkel már megkötött szerződésekre is vonatkozik ez az áremelés. — Cernautiban a napokban alakult meg a román-csehszlovák kereskedelmi kamara.

A folyószámla lefizetést igazoló levelek is nyugtábelég alá esnek. A clujai pénztételek a saját számlára történő folyószámla lefizetéseknél a lefizető félnek nem adtak nyugtát, hanem csak a jóváírást igazoló levelet és ennek következtében, mint egyszerű értesítésre nem alkalmaztak nyugtábeléget. A pénzügyigazgatóság álláspontja ezzel szemben az, hogy minden fizetést igazoló értesítés nyugta jellegével bír és így bélyegkötelettség alá esik. A helyi pénztételek a pénzügyigazgatóság álláspontjához alkalmazkodnak és a folyószámla lefizetéseknél kiadott értesítő levelekre nyugtábeléget alkalmaznak.

Convocare

Societatea Sportivă „Haghibor” din Cluj, prin prezenta invită, pe membrii săi la adunarea generală, ce va avea loc la data de 30 Decembrie 1936 orele 21 seară în localul societății din Cluj Str. Memorandului Nr. 13, cu următoarea ordine de zi:

- a) Cuvant de deschidere, tînut de președintele societății.
- b) Referatul secretarului.
- c) Referatul Casierului.
- d) Referatul secțiilor sportive.
- e) Alegerea noului Comitet.
- f) Eventuale propuneri.

În caz dacă membrii societății, nu se vor prezenta la adunarea generală, în numărul cerut de statutele societății, adunarea generală din 30 Decembrie 1936, se va amana, pe data de 6 Ianuarie 1937 orele 11 a. m., când adunarea generală se va ține, fără a considera la numărul membrilor prezenți.

ss. Schwartz Maximilian
presedinte.
ss. Dr Hermann Ludovic
secretar general.

Juhász Vilmos: Az inkák birodalma. Jelentős munkával gazdagodott a népszerű magyar tudományos irodalom. A terjedelmében is tekintélyes kötet címe: Az inkák birodalma, szerzője Juhász Vilmos, a kitűnő tudós és író, akinek legutóbbi, Középamerikai felfedezését tárgyaló műve, Az Aranyföld hajói is megérdemelt sikert aratott. Mostani könyve Délamerika felfedezésének lebilincselően érdekes történetét monlja el élvezetesen, ismertette a délamerikai indiánok történetét, ősi vándorutjukat az óvilág titkos régióiból az Andok vad sziklavilágába, az inkáknak: a nap fiainak ősi kultúráját, ősi gazdagságát. Az inkák birodalma tónógó hézagot pótol a művelt, laikus ismeretterében, de méltán kelti fel a szakember érdeklődését is. A nagyméretű, vaskos kötet, amely gyönyörű fényképmellékletekkel van gazdagon illusztrálva, az Athenaeum földrajzi sorozatában jelent meg és katonává 132 lej minden könyvkereskedésben, vagy Lepageál Cluj. Kérje az Athenaeum újdonságok teljes jegyzékét.

Hogyan akar szociális igazságot tenni a lengyel kormány?

Trokenheim szenátor beszéde a lengyel szenátusban

Varsó, december 22. A lengyel szenátus legutóbbi ülésén Trokenheim agudista szenátor tartott beszédet, amelyben rámutatott arra, hogy Skladkowski miniszterelnök azon kijelentése, hogy a kormány a szociális igazság rendszerét fogja megteremtteni, sajnos nem vonatkozik a zsidókra, akiknek helyzete napról-napra súlyosodik. A nemzeti demokraták antiszemita agitációja — mondotta a szenátor — egyre barbárabb formákat ölt. A bojkott-terroret törvényesítették. A miniszterelnök kijelentette, hogy a kormány nem fogja tűrni a zsidó-ellenes kilengéseket. Eltekintve attól, hogy ezt az ígéretet mindaddig nem teljesítették, kérdjük: ez vol-

na minden? Mi zsidók életünk és vagyónk védelme mellett gazdasági egyenjóságot és munkára való jogot is követelünk. Azokat a diákokat, akik a varsói egyetemet megszállva tartották, hideg vizsugarakkal kergették ki. Vajjon nincs hidegvíz azon bojkottőrsek számára, melyek a zsidó üzletek előtt állanak, vagy azok részére, akik sárgafoltot ragasztanak azon keresztények hátsárára, akik zsidóknál vásárolnak? Ha a kormány szociális igazságot akar, ugy ezen igazság nevében fel kell világosítania a népet, hogy nem bojkottálhatja és terrorizálhatja az ország polgárait.

A repülőbélyeg alkalmazásának súlyos sérelmeit országos kongresszus elé akarja vinni a helyi Kereskedő Tanács

A kereskedők tiltakoznak az új egészségügyi illeték ellen és akciót indítanak a hatósági védelem mellett történő különböző gyűjtések megszüntetésére

Cluj, december 22. (Az Uj Kelet tud.) A cluji Sfatul Negustoresc (Kereskedő Tanács) választmányi ülést tartott, amelynek fontos programponja Gr. Romanovici vezértitkár beszámoló beszéde volt. Romanovici a központi Kereskedő Tanács vezetőségi ülésén vett részt, amely behatóan foglalkozott a repülő bélyeg kérdésében.

A repülőbélyeg és az alkalmazásával kapcsolatos előírások rendkívül sok kellemetlen helyzetet teremtettek és a befutott jelentések és panaszok szerint az okirályságban még a transzilvaniánál is nagyobb számú büntető jegyzőkönyvet vettek fel.

Apostol Popa, a Kereskedő Tanács szenátorának és központi alelnökének a szenátusban elmondott interpellációja nagy feltűnést keltett az ország közvéleményében és Cazanfil légügyi miniszter is jónak látta a törvény módosításának szükségessége mellett nyilatkozni. A miniszter felkérte a Sfatul vezetőségét, hogy az ügyben január első felében értekezletet hívjon össze, amelyen ő is meg fog jelenni, felelni fog a kérdésekre és panaszokra és ki fogja fejteni, milyen formában gondolja a felmerült panaszok figyelembe vételével a törvényt módosítani. A

bucuresti értekezleten felmerült az a kívánság, hogy

a repülőbélyeg-illetéket egy összegben szabják meg, ezt egyszerre is röjják ki és ez mentesítendő a kereskedőket az ellenőrök folytonos és mindig különböző kívánságok és magyarázatok folytán előállott zaklatásaitól.

Ecélből a Központi Tanács előkészíti az összes szervezetek emlékiratait és kívánságait és azokat a légügyi miniszter jelenlétében tartandó értekezleten emlékirat formájában fogja beterjeszteni. Ugyanezt az emlékiratot az ország minden részéből összeállított küldöttség a kormány illetékes minisztériumainak fogja benyújtani.

A Központi Tanács ülése erélyesen foglalt állást az új egészségügyi ellenőrzési illeték ellen is, amelyet az üzletek bérletére után 1-3 százalékban fognak kivetni. A Kereskedő Tanács helyi választmánya foglalkozott a kérdésekkel és megállapította, hogy

ismét a kereskedelem és ipar megkérdezése nélkül, de kizárólag a kereskedelem és ipar terhére új adót róttak ki,

ezuttal az egészségügyi ellenőrzési illeték formájában. E felfogás ellen most is erélyesen tiltakozik, ezt a tiltakozását a központi értekezleten is kifejezésre fogja juttatni az egyenlő teherviselés gyakorlati alkalmazását követelve.

A tárgysorozaton szerepelt a kereskedelemnek hatósági támogatás mellett való szünet nélküli zaklatása lapelfizetésekért különböző látványossági és egyéb tiszteletdíj megváltásokért, valamint a gyűjtések és kéregetések ügye. A helyi kereskedelmi és iparkamara ankétja arra a megállapításra vezetett, hogy

minden miniszteri tiltó rendelkezés és a helyi hatóságok ígéreteinél ellenére a

Radio Columbia Ingelen
1937. typ.
Constructio-
nál Piata Unirii 31. Telefon: 98.

Jöjjön az Uj Kelettel Párizsba!
A párizsi világkiállítás alkalmából 1937 májusában
Az Uj Kelet nagyszabású társasutazást rendez Párizsba
Utirány: Cluj—Budapest—Bécs—Zürich — Párizs — Marseilles—Nizza—Milano — Triest—Cluj. Kísérje figyelemmel utazási osztályunk részletes közleményeit.

A belek kiürülése

teljes kell legyen!

NE elégedjék meg azzal, hogy volt széklete. Sokszor a látszólagosan rendben lévő széklet dacára zavarok jelentkeznek, mivel a belek nem ürültek ki teljesen és a visszamaradt anyagok erjedésbe mennek át. Ahhoz, hogy a beleket teljesen kitisztítsuk és az ilyen zavaroknak idejében elejét vegyük, szedjünk időről időre hashajtót, még akkor is, ha látszólagosan van naponta székletünk. Szedjünk egy olyan hashajtót, mely tökéletesen kitisztítja a beleket és nem okoz sem görcsöket, sem hasmenést. Ez a hashajtó az ARTIN, amely minden követelménynek tökéletesen megfelel, azonkívül nagy előnye, hogy huzamos időn át való szedés után sem szokja meg a szervezetet.

Artin

A Dr. WANDER ÜZEMEK KÉSZÍTMÉNYE.

különböző gyűjtő és jegyeladó akciók állandóan folyamatban vannak.

és most az ünnepek előtt egészen elviselhetetlen mértékben terhelte meg a kereskedelmet.

A választmány beható vita után elhatározta, hogy mindezeket a helyi kereskedelmi kamara tudomására hozza és egyben úgy döntött, hogy még január folyamán kereskedő-kongresszust hív össze, amelyen a kama-

ra körzetébe tartozó Szfatul szervezeteken kívüli az összes kereskedői alakulatok, valamint a képviselőtestületek kereskedő tagjai is résztvegyenek. A kongresszus napirendjén elsősorban 1. a repülőbélyeg kérdése, 2. az egészségügyi illetékek, 3. a Patenta fixa kiterjesztése, 4. az üzletekben való mindenféle gyűjtések, kéregetések rendezése, 5. a kereskedők biztosítási ügye.

A kongresszus előkészítésére a választmány tiztagu bizottságot választott.

Koraiak az angol-olasz egyezmény megkötéséről szóló hírek

Anglia, Franciország és az Egyesült Államok konzulokat küldenek Addis-Abebabá, ami Abesszinia olasz gyarmatként való hallgatóság elismerését illeti

London, december 22. (Rador.) A Manchester Guardian jelenti, hogy az angol-olasz egyezmény megkötéséről szóló hírek koraiak. Még nincsen szó egyezményről, vagy tengerészeti szerződésről. Egyelőre csupán erőfeszítéseket tettek a normális viszony helyreállítására utjában álló akadályok elhárítására és a tárgyalások legfeljebb arra vezethetnek, hogy a jövő év elején Róma és London kölcsönös biztosítékokat nyújtanak egymásnak.

Egyébként az angol-olasz, illetőleg francia-olasz közeledésnek egyik kétségkívül szimptomája, hogy az addiszabebai francia, illetőleg angol követségeket konzulátusokká alakítják át, ami Olaszország abessziniai hódításának hallgatóság elismerését jelenti a két nagyhatalom részéről.

Mint ezzel kapcsolatban Rómából jelentik, az addiszabebai angol és francia követségeknek konzulátusokká való átalakítását. Rómában igen kedvezően fogadták és úgy vélik, hogy ezáltal helyrehozták azt az igazságtalanságot, amit az olasz-ellenes szankciók bevezetésével követtek volt el.

Egyidejű washingtoni jelentés szerint mértékadó forrásból közlik, hogy az Egyesült Államok kormánya is rövidesen konzult küld Addis-Abebabá. Ez a kezdeményezés maga után fogja vonni Abessziniának olasz gyarmatként való elismerését — jegyzi meg a Havas.

Párizs, december 22. (Rador.) II. Károly román király a Steaua Romániei-rend szalagjával tüntette ki Daladier francia nemzetvédelmi minisztert.

Hogyan akarja a vasut emelni a forgalmat és a bevételt?

Aki több helyet foglal el a fülkében, a jegy többszörösét kell fizesse büntetésképpen

Bucuresti, december 22. (Az Uj Kelet tud.) A CFR vezérigazgatóság karácsonyi ajándékkal kedveskedett az utazóközönségnek. Az ajándék, amely rendelt formájában érkezett, így hangzik a maga lakonikus rövidségében:

„A CFR vezérigazgatósága elhatározta, hogy azok az utasok, akiket rajtakapnak hogy a vasuti kocsiiban kényelmes elhelyezkedés céljából agynél több helyet foglalnak el, kötelezik, hogy ugyanannyi jegyet fizessenek meg, ahány helyet elfoglalnak, sőt külön pénzbírság fizetésére is kötelezik őket.”

Nem tudjuk lehet-e komolyan venni egy ilyen rendeletet. Hiszen ez nem kevesebbet jelent, mint azt, hogy a vasuti jegyellenőrök legfőbb feladatává teszik, hogy lessék az utasokat, akik esetleg üres fülkében utaznak, éjnek idején és ha valamelyik utas fáradt tagjait esetleg megpróbálná kinyújtóztatni az ülésen. ahol senki sem ül, akkor csapjon le rá rögtön a kaulaz és kötelezze, két-három jegy megfi-

zetésére, aszerint, ahogy centiméterrel leméri, hogy hány helyet foglalt el, de ezen felül felül vasalják még be az utazópolgáron a megfelelő pénzbüntetést is.

Végeredményében azonban nem is rossz rendelet ez a vasut nézőszögéből. Ajánlható volna akármilyen más ország vasut-társaságának is bevezetés céljából. Hiszen nem egyszer hallottunk panaszokat, hogy üresen kénytelenek futni a vonatok országszerte és bizony sokkal rentabilisabb volna, ha az a kisszámú utas, aki mégis utazik a vonatokon, ilyenkor egy jegy helyett kettőt, vagy hármat vásároljon, ami vasuti jövedelem szempontjából egyáltalán nem lebecsülendő dolog.

A CFR vezérigazgatóság elgondolása mindenesetre kitünő. Ennél jobbat a vasut bevételének fellendítésére talán találni sem lehetett volna.

— Székely Béla: Az antiszemitizmus és története 380 lap. Tabor-kiadás 106 lej. Lepage-nál, Cluj. Postán utánvétellel. Kérje a Tabor-kiadványok teljes jegyzékét.

SPORT

Pénzbüntetésre változtatták át a csehszlovákiai zsidó sport-egyesületek felfüggesztését

CLUJ, december 22. A Zsidó Távirati Iroda jelenti Prágából: A cseh sportszövetség a berlini olimpia idején több zsidó sportegyesület működését felfüggesztette, mert a zsidó sportolók megtagadták a berlini olimpián való részvételüket. A cseh sportszövetség legutóbbi ülésén revízió alá vette előbbi döntését és a felfüggesztő határozatokat hatálytalanította, illetve kisebb összegű pénzbüntetésre változtatta meg.

Itt említjük meg, hogy a sportszövetségi alaptól, amelytől pár nappal ezelőtt osztották szét, az összes csehszlovákiai zsidó sportegyesületek egyforma arányban részesültek.

A Haggibbor hírei. A Haggibbor sportegyesület korcsolyaszakosztálya kéri az érdeklődőket, hogy f. hó 25-én, pénteken délután 11 órakor a Haggibbor otthonban Str. Memorandului 13 szám alatt (a volt Villamosmű helyiségében) megjelenni sziveskedjenek. A megbeszélés tárgyát a korcsolyaszakosztály tevékenysége fogja képezni. — A Haggibbor tornaszakosztálya közli, hogy január 1-i kezdettel női csoport tornája megkezdődik. A női torna minden kedden és pénteken délután lesz a következő beosztás szerint: 4-től 5-ig 6—9 éves leányok, 5-től 6-ig 10—12 éves leányoknak, 6-tól 7-ig 13—16 éves leányoknak, negyed 8-tól negyed 9-ig egyetemi hallgatóknak, fél 9-től 10 óráig dolgozó leányok részére. A női tornaszakosztály beiratkozni minden este 7 órától 8 óráig a Haggibbor otthonban Str. Memorandului 13 (a Villamosmű volt helyiségében) lehet.

SCHAEFFER MŰKORCSOLYÁZÓ VI-LÁGBAJNOK BUCURESTIBEN. Bucuresti sportkörökben igen komolyan foglalkoznak azzal a tervvel, hogy Carl Schaeffer osztárák műkorcsolyázó világbajnokot bemutatónak leköszsék. Az ügyben az előzetes megállapodás megtörtént, mindössze az anyagiak körül vannak még viták, mint-hogy a többszörös világbajnok drága csemege...

A Ferencváros labdarúgócsapata első tura-mérkőzését Baselben játszotta az FC Basel ellen. Győzött a budapesti csapat 4:2 (2:1) arányban.

Az oradeai Makkabi népes mezőnyű asztaliteniszversenyt rendez. A versenyen a rendező egyesület teljes gárdáján kívül az összes oradeai egyesületek versenyzői indulnak. Az eredményeket ismertetni fogjuk.

A budapesti BKE bucaresti mérkőzéseiről jelent meg nyilatkozat az egyik budapesti sportlapban. Ebben a budapesti hokkizók elismerik, hogy az első bucaresti mérkőzést a Bragadiru ellen könnyen, a másodikat azonban a Telefon Club ellen csak szerencséjével nyerték. A Telefon Club támadott — mondja a nyilatkozó — és mi ütöttük a gólokat. Hasonlóképpen meg erősítik azt az értesülésünket is, hogy a második mérkőzésen a bucaresti közönség zajosan tüntetett Hűvös magyar játékosai ellen, akiket meg is hógolyoztak.

Svájban megkezdődött a síidény. Zürichből jelentik: A svájci síidény szombatán a Rigi síversenyyel kezdődött. A síugrást a többszörös olimpiai bajnok, Birger Ruud nyerte.

A Hungária csapata Angliában. Budapestről jelentik: A magyar válogatott labdarúgócsapat Londonban játszott mérkőzése után illetékes körökben tárgyalások indultak abban az irányban, hogy a magyar válogatott gerincét alkotó Hungária csapata Angliába néhány mérkőzést játszon. Időpont hiány miatt ugyan erről rövidesen nem lehet szó, a jövő év közepe táján azonban biztosra vehető a Hungária angliai túrája.

Harmincöt transilvániai játékos rugja a labdát Bucurestiben. Érdekes kimutatás jelent meg a Gazeta Sporturilorban. E szerint a fővárosi sportegyesületekben nem kevesebb, mint 35 transilvániai játékos rugja a labdát. Egyesületeként a transilvániai játékosok így oszlanak meg: Venus: Burdan, Sfera, Albu, Gruin, Sepi. CFR: Konrad, Wetzler, Cuedan, Rasinaru,

Moldoveanu, Barbu, Lengher, Auer, Rafinsky, Juventus: Edreffy, Vogl, Braun, Vaida, Palmer, Korony. A B(és C) ligában játszó bucaresti egyesületek közül a Makkabi és Telefon Club együtteseiben játszanak nagyobb számban transilvániai játékosok.

MEGIS LÉTRE JÖN ROMÁNIA B) VÁLOGATOTT TURÁJA? Tegnap számunkban ismertettük, hogy Románia B) válogatottját Istambulba hívják, ahol január 1-én és 3-án játszanak. Ma érkezett bucaresti híradás szerint a két mérkőzés megtartása biztosra vehető, sőt szó van két újabb mérkőzésről január 6. és 8-án Athénban. Az expedíció, amelynek összeállítása még nem történt meg, december 28-án indul. Érdekes, hogy a túra jövedelme nem a szövetségé, hanem proporcionális arányban a játékosokat adó egyesületeké lesz. Az expedíciót Luchide Octav főtitkár és Brezoianu őrnagy kísérik.

Mégis elutazott az oradeai vegyes csapat külföldi túrájára. Oradeáról jelentik: Az oradeai CAO-Crisana vegyes csapat, hosszú vadúdas után, tegnap végre elutazott két hónapig tartó túrájára. A csapattal idegen játékos nem utazott, minthogy a Victoria

szobajöhöz játékosai a válogatott mérkőzés miatt itthon kellett maradjanak. A csapattal a következő játékosok utaztak el: Kapusok: Dávid CAO és Negru Crisana; hátvédek: Barta, Sarkadi CAO és Saborsky Crisana; fedezetek: Juhász, Feuerstein CAO, Micu, Pinteá Crisana; csatárok: Bodola, Kovács, Spielmann, Gecző CAO, Boksa, Szóke, Hodisan Crisana.

A Telefon Club jégchokki csapata tegnap ismét Miercurea-Ciucon játszott, ezuttal azonban barátságos alapon. Megint a Telefon Club győzött 4:1 (2:0, 1:1, 1:0) arányban. A gólokat Anastaziu, Botez és a bucarestiek kanadai edzője, aki az együttesben játszik, Quinn (2), illetve a hazai csapat részéről Miklós II lötték. A jégchokki Nemzeti Bajnokság állása a különben a következő:

Telefon Club	1	1	0	0	2	0	2
Universitatea	0	0	0	0	0	0	0
H. C. Bragadiru	0	0	0	0	0	0	0
Dragos Voda	0	0	0	0	0	0	0
Jahn	0	0	0	0	0	0	0
C. S. Ciuc	1	0	0	1	0	2	0

A Hungária labdarúgócsapata tegnap újabb nagy győzelmet aratott, amennyiben a St.-George csapatát 6:2 (2:0) arányban győzte le Titkos (3) és Cseh (3) góljaival.

Ajándék évkönyv-naptárat ad az Uj Kelet előfizetőinek

A polgári újév alkalmával az Uj Kelet szerkesztősége és kiadóhivatala ajándéknaptárral kíván kedveskedni olvasóinak. Az Uj Kelet évkönyv-naptára rendkívül gazdag és változatos tartalommal fog megjelenni közel 200 oldalon. A tartalmi rész a szorosabban vett naptáranyagon, valamint a naptári és egyéb tudnivalókon kívül a zsidó és a világ-irodalom gyöngyszemeit foglalja magába, amely hosszú időre rendkívül élvezetes olvasnivalóval látja el az Uj Kelet előfizetőit. A szövegrészen kívül művészi kiállítású mélynyomásos illusztrációs rész is gazdagítja a naptár tartalmát, amelyben az év aktuális eseményei vonulnak fel a legkitünőbb fotóriportok alakjában.

A rendkívül gazdag és változatos tartalmu évkönyv-naptárt az Uj Kelet minden olyan előfizetője megkapja, aki 1936. december 31-ével nincsen hátralékban az Uj Kelet előfizetési díjával. A naptárt díjmentesen adjuk előfizetőinknek, csupán ke-

zelési díj és portóköltség fejében számítunk fel 10 lejt.

Felkérjük mindazon előfizetőinket, akik igényt tartanak ezen évkönyv-naptárra, hogy legkésőbb december 25-ig jelentsék be kiadóhivatalunknál igényüket.

egyben mellékeljenek 10 lejt levélbélyegben a kezelési díj és portóköltség fedezésére.

Aki előfizetési díjával hátralékban van, kérjük, hogy egyidejűleg a hátralékos előfizetési díjat is juttassa el hozzánk, mert csak azon előfizetőinknek küldhetjük meg az ajándék-naptárt, akiknek előfizetési díja az év végéig rendezve van. Ugyancsak nem fogjuk figyelembe vehetni a december 25-e után beérkező igényléseket, mert a nagy előállítási költségekre való tekintettel csak annyi példányszámot nyomunk ki a naptárból, ahány jogos igénylés hozzánk addig az időpontig beérkezik.

SZÍNHÁZ-FILM

Karácsonyi előadások a színházban

Az ünnep első napján délután 3 órakor ismét megkezdődnek a színházi előadások. Közel hatheti távollét után csütörtök reggel érkeznek haza színészeink, hogy karácsonyra hazahozzák a színház-művészet felemelő és vigasztaló szépségeit.

Az ünnep három első napján a szezonban legutóbb bemutatott nagyszerű darabok szerepelnek. Minthogy a társulat a szezonkezdés után hat héttel előzetes megállapodások alapján már kénytelen volt körutra indulni, a darabok legnagyobb részét csak alig néhány előadásban mutathatta be a közönségnek. Így tehát a három karácsonyi ünnepnapon mindenki megnézheti a Csárdást, Csavargó lányt, Csodahajót és a Pár-

mai hercegnőt. Először kerül színre olcsó helyarákkal az ötvenedik előadása felé haladó A néma levente s a Cigány is színre kerül olcsó helyarákkal.

Karácsony harmadik napján este kerül sor a Csárdás első jubiláris előadására. A 25-ik előadás emlékére minden néző megkapja a főszereplők aláírásos fényképeit.

Közvetlenül az ünnepek után, tehát hétfőn este lesz Nedbal Oszkár gyönyörű, világhírű operettjének, a Lengyelvérnek a felújítása, parádés előadásban. Az első prózai bemutató újév napján lesz, amikor a virágzó asszony című Denys Amiel vígjáték, a Vigaszínház századik előadás felé közeledő ujdonsága kerül színre.

A SZÍNHÁZ ÜNNEPI MŰSORA:

Pénteken, karácsony első napján délután 3 órakor: A PÁRMAI HERCEGNŐ. (Olcsó helyarákkal.)

délután 6: CSAVARGÓ LÁNY. este 9: CSÁRDÁS.

Szombaton, karácsony másodnapján délután 3 órakor: A NÉMA LEVENTE. (Az óriási sikerű Heltai vígjáték első olcsó helyáras előadása.)

délután 6: CSÁRDÁS. este 9: CSAVARGÓ LÁNY.

Vasárnap délután 3: A CIGÁNY. (Olcsó helyarákkal.)

délután 6: CSODAHAJÓ.

este 9: CSÁRDÁS. (Huszonötödik, a nagyszerű operett-ujdonság első jubiláris előadása. Minden néző a főszereplők sajátkezü aláírásával ellátott fénykép-albumot kap ajándékba.)

Hétfő fél 9: LENGYELVÉR. (Nedbal Oszkár világhírű nagyoperettje. Rendező: Gróf László. Főszereplők: Solymosán Magda, Stefanidesz III, Wojticzky Elvira, Miklóssy Margit, Báza Éva, Borovszky Oszkár, Tompa Sándor, Fülöp Sándor,

Deésy Jenő, Nagy István, Lantos Béla, Csengeri Aladár. Premierbérlet.)
Kedd fél 9: LENGYELVÉR. (Rendes bérlet.)
Szerda fél 9: LENGYELVÉR.

ROMAN OPERA MŰSORA

Szerda, dec. 23: Traviata.

ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Ma, szerdán utoljára: Charles Boyer legjobb filmje: Kitaszitva.

Pénteken, karácsony első napján ünnepi díszbemutató. Eggerth Mártha ragyogó kiállítású klasszikus nagyoperettje: Valcerkirálynő (Udvari koncert). Őt kiváló operabárá tündöklően tökéletes előadása. Partnerai: Otto Tresslen, a bécsi Burgtheater bonvivánja, Joe Heesters, a világhírű svéd tenorista.

EDISON MOZGÓ MŰSORA:

Hétfőtől: 3 film egyszerre román és magyar feliratokkal. I. Transatlantic. Bünyügyi film. Nancy Carol, Gene Raymond. II. Örömlős város. Exotikus filmcsoda. Dolores del Rio. III. Híradó. Helyárok: 10 és 15 lejt. Kezdet: 3, 6, 9 órakor.

Gyomorrendellenességeknél a legbiztosabban segít

Fernel Branca

RÁDIÓ MŰSOR

Szerda, december 23.

Bucuresti. 6.50: Torna, reggeli zene, hanglemezek, hírek. 13.15: Lemezek. 18: Jovita Luca zenekara. 19.05: Grozuta (Sándor román népdalokat énekel. 19.25: Rádiózenekar. 21: Holst: A bolygó zenemű lemezen. 21.40: Niculescu Sabina hárfázik, Albu Sándor hegedűl. 22.10: Vasiliu Maxim karácsonyi dalokat énekel. 22.45: Vendégül zene.

Budapest I. 7.45: Torna, hanglemezek, éter. 11: Hírek. 13.05: Zongoraverseny. — 13.45: Hírek, szalonzene. 15.40: Hírek. 17.15: Diákféltára. 17.45: Hírek. 18: Előadás. Cigányzene. 19.30: Hanglemezek. 20.30: Operaház előadása. 21.10: Hírek. 22.20: A rádió külügyi negyedőrája. 23.30: Jazz zene. 24.10: Cigányzene. 1.05: Hírek.

Csütörtök, december 24.

Bucuresti. 6.50: Torna, reggeli zene, hanglemezek, hírek. 13.15: Lemezek. 19.10: Rádiózenekar, előadás. 20.55: Brediceanu: Karácsonyi dalait éneklő Aca de Barbu.

Budapest I. 7.45: Torna, hanglemezek, éter. 11: Hírek, felolvasás. 11.45: Mese. — 13.45: Közvetítés a reáliskola fizikai laboratóriumából. 13.15: Zenekar. 13.30: Hírek. 17: Közvetítés a Nemzeti Múzeum előtt felállított karácsonyfától. Zenekar. 19.35: Karácsonyi versek. 20: Harangszó. 20.30: Orgonaszámok. 21: Szalonzene. 22.10: Hanglemezek. 23.30: Beethoven: IX. szimfónia. 13: Éjfél szentmise.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy más 2 lejt, vastagabb betűvel 4 lejt. Legkisebb apróhirdetés 20 lejt. Állástkeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelégét levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Megbízható, komoly hölgyet keresek gyermek mellé, azonnali belépésre, ki könnyű házimunkát is vállal. Cim a kiadóban.

2 szobás komfortos lakást keresünk a P. Mihai Viteazul közelében. „Gyermektelen házaspár” jelégére a kiadóba.

Kitűnő ort. kóser vegetárius ételek és sütemények a legolcsóbb árban kaphatók ADLER-nél, Str. Regele Ferdinand 22, I. emelet balra. Ugyanotti esküvők, barmicve-ünnepek, brisszek és teadélutánok rendezését vállalják.

Naponta frissen fejt kóser tehén és bivaly tej — hához szállítva is — kapható Schwartz Ignácnál, Str. Geo. Popas 28.

Fűzők, melltartók és művirágok a leg szebb kivitelben Schönfeld Hédi szalonjában készülnek. Economia könyvre is. Regele Ferdinand 11, I. emelet.

Könyvek Folyóiratok Diszertációk

a legmodernebb kivitelben készülnek a

FRATERNITAS

Könyv- és Lapkiadó Részvénytársaság névnyomdájában Cluj, Str. Baron L. Pop 10. Telefon: 8-61.

— Mihály...
Bucurestiben a király...
— Polt...
— Tatar...
50-ik szü...
személyese...
mozták el

legszébb...
képke...
„PAX”

— A se...
bíró. A...
hirdett...
törvénsz...
vétségek...
fejenként...
tése és d...
— A v...
jék és...
lentik:...
angol álla...
dott Belg...
utasítással...
háboruban...
megbízotta...
lovat síke...
sebesülési...
jesen vak...
munkát v...
életkora 2...
olyan sira...
hogy kör...
őket. A t...
ahol gond...
ják előt...
közadako...
az öreg...
méli, hog...
hány szá...

a mozgá...
testszago...
érezniük...
nemüi sa...
nek vagy...
illatot és...
meri hiva...
A bajt...
lommal...
frissítő v...
ni. A...
FORM...
nem kap...

— A...
utazott...
a CFR...
utazott...
mérnök...
— Me...
azonossá...
a bonco...
vasárnap...
azonossá...
tos Ján...
Török-fé...
ban a V...
lála előt...
asszony...
zik haza...
sat nem...
is siker...
dum p...
tudvalev...
Miután...
gyilkoss...
adták a...
kosság...
lyik.

HIREK

— Mihály vajda osztálytársai karácsonyfa-ünnepet tartottak az uralkodó jelenlétében. Bucurestiből jelentik: Az uralkodó jelenlétében a királyi palotában tegnap karácsonyfa-ünnepet tartott Mihály vajda osztálya. A tradicionális ünnepi játékokat a vajda osztálytársai adták elő igen ügyesen. Az ünnepség végén az uralkodó ajándékokat osztott ki a diákok és tanáraik között.

— Politikusok karácsonya. Bucurestiből jelentik: A Tempo értesülései szerint Dinu Bratianu Bucurestiben tölti a karácsonyi ünnepeket, Gheorghe Bratianu a Capitala értesülései szerint floresti birtokára utazik az ünnepek idejére, míg Junian Bécsbe utazik, ahol két hétig fog tartózkodni.

— Tatarescu ötven éves. Bucurestiből jelentik: Tatarescu miniszterelnök ma ünnepi 50-ik születésnapját. Ez alkalomból barátai személyesen és levélben jókívánságokkal halmozták el a kormányelnököt.

— Százhatvan személyt tartóztattak le eddig Szovjetországban Sztalin-ellenes összeesküvés vádjával. Londonból jelentik: A DNB jelentése szerint az orosz titkosrendőrség az úgynevezett „revizió” kezdete óta mintegy 160 személyt tartóztatott le, akiket kémkedéssel, szabotázsval, Sztalin-ellenes összeesküvéssel és nemzeti szocialista propagandával vádolnak. A letartóztatottak között 35 a német alattvaló. Többek között letartóztattak olyan személyiségeket, mint Radek, Putna és Sokolnikov.

— Csecsemőhullát találtak a malomárokban. Tegnap este a központi rendőrséget értesítették, hogy a Romei uca közelében a malomárok vizében csecsemőhullára akadtak. Kiszállott a helyszínrre Nemes szolgálatos tiszt és Hossu dr. hatósági orvos. A csecsemő holttestét beszállították a bonctani intézetbe. A rendőrség beindította a nyomozást a bűntény kiderítésére, feltételezik ugyanis, hogy az újszülött gyermeket édesanyja fojtotta be a vízbe.

— A világháború hősi lovait összevásárolják és „kényelembe helyezik”. Párizsból jelentik: A „Néma Barátaink Ligája” nevű angol állatvédőszövetség megbízottakat küldött Belgiumba és Franciaországba azzal az utasítással, hogy vásárolják össze a világháborúban részt vett öreg csatolovakat. A megbízottaknak eddigelé több mint 200 öreg lovat sikerült feltalálniuk, amelyek háborús sebesülést nyomat viselik, egy részük teljesen vak s valamennyiükkel nehéz igazomunkát végeztenek. Az összevásárolt lovak életkora 25—40 év között mozog. Egy részük olyan siralmasan megviselt állapotban volt, hogy könyörületesebbnek látszott kivégezni őket. A többieket Angliába fogják szállítani, ahol gondos ápolás mellett kényelembe fogják elhelyezni öreg napjaikat. A szövetség közadakozásból 200.000 frankot irányoz elő az öreg csatolovak összevásárlására s reméli, hogy Franciaországban még sikerül néhány száz hadviselt lovat összeszedni.

— A CFR vezérigazgatója Saint Moritzba utazott. Bucurestiből jelentik: Tabacovici a CFR ügyvezető igazgatója Saint Moritzba utazott. Távollétében helyettese, Macovei mérnök látja el az ügyek intézését.

— Megállapították a békási hulla személyazonosságát. A rendőrség bünygyi osztálya a boncolás után megállapította a Békásban vasárnap délután talált férjhiolttest személyazonosságát. Kiderült, hogy az illetőt Ostos Jánosnak hívták, jibouli illetőségű és a Török-féle borbélyüzletben volt alkalmazásban a Vlahuța uccában. Négy nappal a halála előtt eltávozott ismeretlen helyre, háziaszonyának azt mondta, hogy Jiboura utazik haza. Az asszony akkor semmi gyanusát nem talált ebben. A boncolás során azt is sikerült megállapítani, hogy a halált acidum phenikum okozta, aminek az üvegét tudvalevőleg megtöltötték a holttest mellett. Miután nyilvánvaló, hogy a borbélysegéd öngyilkosságot követett el, temetésére megadták az engedélyt. A nyomozás az öngyilkosság okának megállapításáért tovább folyik.

— A nők után a mozgás, tánc, sport gyakran visszataszító testszagot okoz. Többnyire mi magunk nem is érezzük, mert az ember szaglászervei mindeneméni saját szag iránt eltompultak, képtelenek vagyunk a másokat zavaró kellemetlen illatot észrevenni. Nem akad senki, aki fel meri hívti figyelmét erre a kinos állapotra. A bajt megelőzendő, ajánlatos minden alkalommal, mely izzadsággal jár, szagtalanító és frissítő valódi LYSOFORM lemosást használni. A biztos hatású és megbízható LYSOFORM csak zárt üvegben valódi, kimérve nem kapható.

— A CFR vezérigazgatója Saint Moritzba utazott. Bucurestiből jelentik: Tabacovici a CFR ügyvezető igazgatója Saint Moritzba utazott. Távollétében helyettese, Macovei mérnök látja el az ügyek intézését.

— Megállapították a békási hulla személyazonosságát. A rendőrség bünygyi osztálya a boncolás után megállapította a Békásban vasárnap délután talált férjhiolttest személyazonosságát. Kiderült, hogy az illetőt Ostos Jánosnak hívták, jibouli illetőségű és a Török-féle borbélyüzletben volt alkalmazásban a Vlahuța uccában. Négy nappal a halála előtt eltávozott ismeretlen helyre, háziaszonyának azt mondta, hogy Jiboura utazik haza. Az asszony akkor semmi gyanusát nem talált ebben. A boncolás során azt is sikerült megállapítani, hogy a halált acidum phenikum okozta, aminek az üvegét tudvalevőleg megtöltötték a holttest mellett. Miután nyilvánvaló, hogy a borbélysegéd öngyilkosságot követett el, temetésére megadták az engedélyt. A nyomozás az öngyilkosság okának megállapításáért tovább folyik.

— Jubilál a fogkefe. Londonból jelentik: Most van százötven esztendeje annak, hogy forgalombakerültek az első fogkefék. 1776-ban az angol főváros pipere-üdjonságai között tűnt fel a fogkefe, amelyet a puritán angolok némi idegenkedéssel fogadtak. Később azonban annál népszerűbbé vált. Csakhamar átkerült a francia fővárosba is, itt azonban nagy meglepetés várt rá. Dr. Moussi, a híres orvosprofesszor mérgezhangu röpiratban tiltakozott ellene és azt állította, hogy veszélyes a fogakra. A röpirat hatástalan volt: a fogkefét divatba hozták a versaillesi udvar előkelő dámái és csakhamar utat talált a polgári rétegekhez is.

— Január kilence: A cluj Zsidókörház jubiláris bálja. A cluj Zsidókörház bálja mindig eseménye volt a szezonnak. A legelső elitbálók egyike, amelyről egész éven át, mint élményről beszélnek. Január 9-én a cluj Albina (volt kereskedelmi és iparkamara) tágas helyiségeiben fog lezajlani a bál, amelyre már eddig is sokan jelentkeztek a vidékről. Az előjelek szerint ebben az évben, amikor a Zsidókörház fennállásának tíz éves jubileumát ünnepeli még nagyobb sikere lesz a bálnak, mint a múltban. A rendezőség megfeszített munkával igyekszik minél nagyobb erkölcsi sikert szerezni a nivós bálnak. A bálon elsőrendű zene, kitűnő konyha és jó borok is sokban hozzá fognak járulni a hangulathoz. Különleges meglepetésekről is gondoskodik a rendezőség.

— Agyvértóulás, szívzorogás, nehéz lélegzés, félelemérzet, idegesség, fejfájás, lehangoltság, álmatlanság, gyengeségi állapotok, munkaképtelenség a rendkívüli enyhén ható természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által igen sokszor gyorsan megszüntethetők. Az orvosok ajánlják.

— Százhatvan személyt tartóztattak le eddig Szovjetországban Sztalin-ellenes összeesküvés vádjával. Londonból jelentik: A DNB jelentése szerint az orosz titkosrendőrség az úgynevezett „revizió” kezdete óta mintegy 160 személyt tartóztatott le, akiket kémkedéssel, szabotázsval, Sztalin-ellenes összeesküvéssel és nemzeti szocialista propagandával vádolnak. A letartóztatottak között 35 a német alattvaló. Többek között letartóztattak olyan személyiségeket, mint Radek, Putna és Sokolnikov.

— Csecsemőhullát találtak a malomárokban. Tegnap este a központi rendőrséget értesítették, hogy a Romei uca közelében a malomárok vizében csecsemőhullára akadtak. Kiszállott a helyszínrre Nemes szolgálatos tiszt és Hossu dr. hatósági orvos. A csecsemő holttestét beszállították a bonctani intézetbe. A rendőrség beindította a nyomozást a bűntény kiderítésére, feltételezik ugyanis, hogy az újszülött gyermeket édesanyja fojtotta be a vízbe.

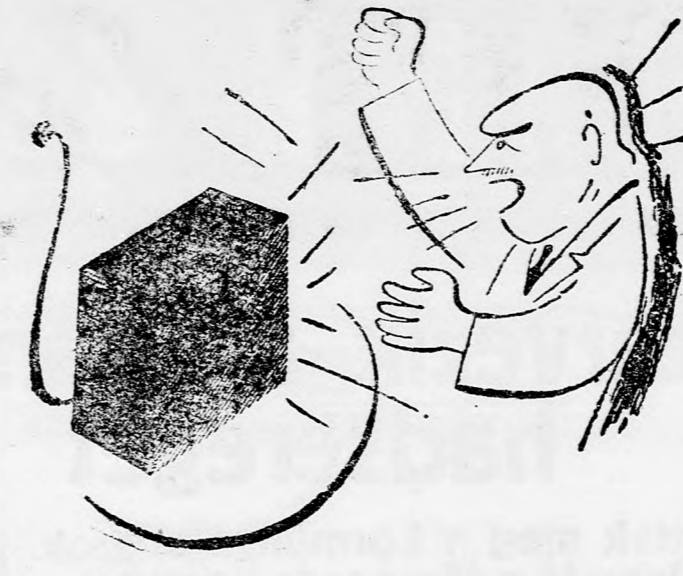
— A cluj zsidóiparosok agmenháza javára a „Regal” bar tulajdonosai f. hó 27-ikén, vasárnap d. u. 4 órai kezdettel nagy műsorral egybekötött teadélutánt rendeznek. Kéretik Cluj város zsidó társadalmát, hogy minél nagyobb számban megjelenjen szíveskedjék.

— A KIS Manzanares. Amikor Madrid a 17. században Spanyolország fővárosa lett, roppant hiányzott a tekintélyhez valami folyó, ami keresztül hömpölygjön a városban. Hiába, ilyenél még nem rendelkezett, mert a Manzanares, amelyik Madridot átszeli, csupán kis patak. Ez a folyócska — mondta egy 17. századbeli utazó — hosszabb nevet visel, mint amilyen a szélessége. Egy másik utazó, amikor meglátta a hatalmas Segovia-hidat, amint előkelő iveléssel hidalja át a szegényes vízcsekket, a következőket mondta: „Adjatok el a hidat és szeressetek magatoknak a pénzben vizet.” Dumas Sándor, a nagy francia regényíró egy vendéglőben, amikor egy pohár vizet hoztak neki, lenyelt egy kortyot, aztán részvevő hangon mondta a pincérnek: „Vigye a többi a Manzanarésbeli!” És ezen a kis folyón nem tudnak átkelni Franco csapatai már négy hét óta...

— A KIS Manzanares. Amikor Madrid a 17. században Spanyolország fővárosa lett, roppant hiányzott a tekintélyhez valami folyó, ami keresztül hömpölygjön a városban. Hiába, ilyenél még nem rendelkezett, mert a Manzanares, amelyik Madridot átszeli, csupán kis patak. Ez a folyócska — mondta egy 17. századbeli utazó — hosszabb nevet visel, mint amilyen a szélessége. Egy másik utazó, amikor meglátta a hatalmas Segovia-hidat, amint előkelő iveléssel hidalja át a szegényes vízcsekket, a következőket mondta: „Adjatok el a hidat és szeressetek magatoknak a pénzben vizet.” Dumas Sándor, a nagy francia regényíró egy vendéglőben, amikor egy pohár vizet hoztak neki, lenyelt egy kortyot, aztán részvevő hangon mondta a pincérnek: „Vigye a többi a Manzanarésbeli!” És ezen a kis folyón nem tudnak átkelni Franco csapatai már négy hét óta...

— Jubilál a fogkefe. Londonból jelentik: Most van százötven esztendeje annak, hogy forgalombakerültek az első fogkefék. 1776-ban az angol főváros pipere-üdjonságai között tűnt fel a fogkefe, amelyet a puritán angolok némi idegenkedéssel fogadtak. Később azonban annál népszerűbbé vált. Csakhamar átkerült a francia fővárosba is, itt azonban nagy meglepetés várt rá. Dr. Moussi, a híres orvosprofesszor mérgezhangu röpiratban tiltakozott ellene és azt állította, hogy veszélyes a fogakra. A röpirat hatástalan volt: a fogkefét divatba hozták a versaillesi udvar előkelő dámái és csakhamar utat talált a polgári rétegekhez is.

— Jubilál a fogkefe. Londonból jelentik: Most van százötven esztendeje annak, hogy forgalombakerültek az első fogkefék. 1776-ban az angol főváros pipere-üdjonságai között tűnt fel a fogkefe, amelyet a puritán angolok némi idegenkedéssel fogadtak. Később azonban annál népszerűbbé vált. Csakhamar átkerült a francia fővárosba is, itt azonban nagy meglepetés várt rá. Dr. Moussi, a híres orvosprofesszor mérgezhangu röpiratban tiltakozott ellene és azt állította, hogy veszélyes a fogakra. A röpirat hatástalan volt: a fogkefét divatba hozták a versaillesi udvar előkelő dámái és csakhamar utat talált a polgári rétegekhez is.

Haragban van rádiójával?

Pedig nem tehet a rossz vételről! A reklám csövek teszik tönkre a készülék hangját.

UJ TUNGSRAM-CSŐ

és szent a békel

Vásároljon Tungstium rádiócsövet csakis eredeti pecsételt csomagolásban

— Jövő kedden lesz Duca halálának harmadik évfordulója. Bucurestiből jelentik: Kedden, december 29-én három éve Duca halálának. Ez alkalommal az ursani templomban a meggyilkolt miniszterelnök sírjánál istentisztelet tartanak, amelyen megjelennek az elhunyt családtagjai és a liberális párt vezetőségi tagjai.

— Bazu Cantacuzino nyáron indul el világkörüli útjára. Bazu Cantacuzino, az európai viszonylatban is ismert kitűnő román amatőrpilóta nyilatkozott az újságíróknak. Elmondotta, hogy világkörüli útját, amelyet több mint egy év óta tervez, a nyáron üti nyélbe.

— Uj Földi Mihály könyv: A SZAZAD ASSZONYA. 552 lap, füzve 132, kötve 179 lej Lepagenál Cluj. Postán utánvétellel. Kérje a karácsonyi könyvszencziókn ingyen jegyzékét.

— Ismét elszakadt az Osiksawa melletti hatalmas gáttorlasz. Tokióból jelentik: Ismeretes, hogy november 20-án Osiksawa mellett egy hatalmas gáttorlasz kettészakadt és 730 ember vízbefult. Azóta kijavították a gátműveket, de ma ismét elszakadt a gát. Több falu víz alá került s habár a lakosság nagyrészenek sikerült elmenekülni, 18 ember megfulladt, 40 megsebesült.

— Juri Szemjonov: A Föld kínesei. „A Föld oly gazdagon van kincsekkel megáldva, hogy az elegendő mindenki számára, de sajnos, nincs egyetlenes szétosztva.” Ez az alaphangja Juri Szemjonov népszerű gazdaságföldrajzi művének, amely a föld kínesei címen most jelent meg magyar nyelven. A téma izgalmasan érdekes: elég, ha egy-két ilyen fogalmat említünk: buza-, szén-, petroléum-, arany-, vas, és így tovább. A gazdaságtörténetnek nem egy fejezetet a valóságos hősköltemény, a világpolitikának vérell és könnyel áztott lapja. Szemjonovnak ebben a kötetben, amely külföldön már óriási sikert aratott, — az alapos tudományosság mellett — sikerült megérkeketelni a mindennapi élet szükségleteinek kapcsolatait a földrajz, a világgazdaság és a világpolitika drámái mozzanataival. A kötet az Athenaeum földrajzi sorozatának nagy albumalakú új könyve, rengeteg rajzzal, térképpel, Braun Róbert kitűnő fordításában. Kartonálva 132 lej minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál Cluj.

— Aschner Lipót 300 ezer pengős adománya a budapesti műegyetemnek. Budapestről jelentik: Aschner Lipót, az ujesti nagypáros és sportember, az Egyesült Izzó Rt. igazgatója, a budapesti műegyetem mellett létesítendő atomfizikai intézet céljára 300.000 pengőt, mintegy 10 millió lejt adományozott. Hóman közoktatásügyi miniszter és a műegyetem tanári kara nagy örömmel és elismeréssel fogadta a nagyösszegű adományt és már meg is kezdték az intézet felépítésére vonatkozó előkészületeket. Aschner Lipót az utóbbi években tevékeny részt vett a budapesti izr. hitközség életében és zsidó célokra is nagy összegeket adományozott.

— Chanuka-est Sftgheorghen. Sft-Gheorghe zsidósága igen jólsikerült chanuka-ünnepélyt tartott dec. 13-án a hitközség tanács-termében. A gyertyagyújtási éldás elmondása után Schwartz József kántor méltatta a nap jelentőségét, majd Kind Laura mondotta el Chanuka prólogusát. Tihanyi Pali hedegdiszámait és Pollák Evi szavalata méltán keltettek tetszést. Havas Mórné chanuka-gyermek meséje lekötötte a hallgatók figyelmét. A műsor legkiemelkedőbb száma az élő menorah volt, mely a jelenvoltakból komoly hatást váltott ki. A rendezés és az előkép zenei aláfestése Fejér Lajos sikerült munkája. A Nőegylet Klein Jenőné alelnök-nő révén a gyermekeknek cukorkát osztott ki. (F. L.)

?? Miért ??

a legjobb karácsonyi ajándék egy üveg

Lichtwitz vagy Flora

rum, likőr, cognac?

Lapunk legközelebbi számában válaszolunk erre a kérdésre.

UJ KELET Legújabb hírek

Teljesen átszervezik a spanyol kormány-hadsereget

Fontos pozíciókat hódítottak meg a kormánycsapatok. Mexikóból újabb hadianyag-szállítmány indult Valenciába. Az orosz kormány cáfolja, hogy hadihajókat küldött a spanyol vizekre

A Havas madridi jelentése szerint a kormánymilícia tegnap ádáz harc után fontos pozíciókat szerzett vissza, amiket az elmúlt héten veszített volt el Pozuello és Boadilla del Monte környékén. A támadás reggel 7 óra körül vette kezdetét. A milícia hat órai erőfeszítés után elérte a vezetői által kitűzött célpontokat.

A Madridi védelmével megbízott tanácsnak a Havas utján továbbított újabb jelentése szerint a felkelők tegnap este támadást indítottak Villaverde körzetében. A harc folyamán, amely két órát tartott, a felkelők jelentékeny veszteségeket szenvedtek. A kormánycsapatok elfoglaltak egy lövészárkot, amely 500 méternyire fekszik eddigi állásaiktól és onnan vették gyilkos gépfegyvertűz alá a felkelők állásait. Villanuevában a kormányerők visszavetették a már lovasság erős rohamát. Az andaluziai fronton öt órán át tartó harcban a kormánycsapatoknak sikerült körülzárni a felkelőket, akiknek súlyos veszteségeket okoztak. A halottak között német tisztet és katonákat is találtak.

A jobboldali Daily Mail angol lap szerint a spanyol kormányereget átszervezik az orosz sereg mintájára. E célból 200 biztost neveztek ki, akik a kormány hadsereg számára fognak propagandát üzni.

Mexikói híradás arról számol be, hogy a Sil nevű hajó elindult Vera Cruzból Spanyolország felé, fedélzetén jelentékeny mennyiségű mexikói gyártmányú hadianyaggal, mely a valenciai kormányhoz van címezve.

Moszkva és Párizs cáfolatai

A Tass orosz távirati iroda jelenti, hogy az az egyik idegen hírszolgálati iroda által terjesztett híradás, mely szerint az orosz hadihajók utasítást kaptak volna, induljanak a spanyol vizekre, nem felel meg a valóság-nak.

Egyidejűleg a francia miniszterelnökség jelenti, hogy azt a lapot, mely tegnap olyan hírt közölt, hogy a légügyi minisztérium ágyúval felszerelt bombavető repülőgépet küldött a barcelonai kormányhoz, álhírtérítés miatt perbe fogják.

Franciaországban tárgyalnak a baszk kormány megbízottjai a burgosi kormány megbízottaival a fogolycseréről

Bayonnei jelentés szerint a baszk kormány igazságügyi és pénzügyminiszterei, valamint Bilbao polgármestere és több baszk delegátus Franciaországba érkezett egy amerikai hadihajó fedélzetén, hogy a burgosi kormány megbízottjaival és a nemzetközi Vörös Kereszt képviselőivel a fogolycserre ügyben tárgyaljanak. Lehetőség, hogy erre még karácsony előtt sor kerül. Állítólag a tárgyalásoknak sikerülni fog megszüntetni a biscayai harcokat.

Felkelő-jelentések

Salamancai jelentés szerint a felkelők vezérkara tegnap este a következő közleményt adta ki:

„Az aragoniai fronton minden fontosságot nélkülöző gyalogsági és tüzérségi tevékenység volt. Alava tartomány északi részeiben a felkelő haderők megtámadták az ellenséget és Villarealnál kiűzték állásaikból. Az ellenség súlyos veszteségeket szenvedett, négy gépfegyvert, két géppuskát és 50 halottat hagyott hátra. Madrid, Sorja és Asturia környékén semmi említésreméltó nem történt.

Fritz Rosenfeld

Tinili utca a világ körül

Pompás modern ifjúsági könyv 153 lej helyett 53 lej Lepage-nál Cluj. Postán utánvét-tel. Kérjen teljes ifjúsági, karácsonyi és Judaica jegyzéket Lepage-tól Cluj.

A felkelők kedd délelőtt 8.30 órakor Szevillában kiadott közleménye így szól:

„Az aragoniai fronton csapataink elfoglalták Aracuez. Az ellenség ellentámadásba ment át, de súlyos veszteségek árán visszavonulni volt kénytelen. Cordova tartományban csapataink Bujaenca körzetében visszahódították több hadállást, melyek néhány nappal ezelőtt kerültek a kormánycsapatok kezébe. A milícia jelentékeny mennyiségű hadianyagot hagyott kezeinkben.“

Mindenütt teljes sikerrel jártak a kormánycsapatok ellentámadásai

A főváros védelmi tanácsának legutóbbi jelentése szerint, miután eredményes ellen-

állást fejtettek ki az utolsó öt napon, a kormányerők a legutolsó 24 óra alatt ellentámadásba mentek át a madridi és a fővárostól északnyugatra fekvő arcvonalakon. Az ellentámadások mindenütt teljes sikerrel jártak. Usera körzetében a külvárosi körzetében a harc igen ádáz volt. A felkelőknek el kell hagyniok állásaikat, miután súlyos veszteségeket szenvedtek. Hamera körül Pozuelonál a kormánycsapatok elfoglalták Boadilla del Monte falut. A kormányerők visszaverték az ellenséget még azon vonalakon tülra, melyeket az itteni harcok kezdetén tartottak. Hat tank jutott a kormánycsapatok kezébe.

KARÁCSONYKOR

Pénteken, szombaton és vasárnap egész nap

délelőtt 11 órakor is

SHIRLEY TEMPLE

legszebb filmje a SZEGÉNY GAZDAG KISLÁNY a

CAPITOLBAN

A keresztény Amerika energikusan követeli Angliától a Zsidó Nemzeti Otthon aktív támogatását

Az amerikai protestáns és katolikus egyházak képviselőinek konferenciája Transzjordániának Palesztinához való visszacsatolását követeli

Newyork, december 22. Az amerikai Pro Palesztina szövetség kezdeményezésére konferenciára ültek össze Newyorkban az amerikai protestáns és katolikus egyház elnökségei, hogy megvitassák Palesztina jelentőségét az üldözött európai zsidók befogadása szempontjából.

William Green, az amerikai munkásszervezet elnöke levelet intézett a konferenciához, melyben rámutatott arra, hogy a Palesztina-mandátumot a világ népei hagyták jóvá és külön angol-amerikai egyezmény által nyert megerősítést. Ez a tény igazolja azt a várakozást, hogy a mandatárius hatalom semmilyen formában nem fogja megszegni a zsidóknak és az egész világnak adott ünnepélyes ígéretet, hogy Palesztina kapuit nyitva tartja a zsidó nép számára. Amerika munkásszervezete ragaszkodik ahhoz, hogy az Amerika és Nagy-Britannia által kötött egyezményt betartsák és végrehajtsák. A konferencia jelentse ki az egész világ és a keresztény Amerika közvéleménye előtt, hogy ez az életbevágó kérdés nemcsak a zsidókat, hanem a békét és egész emberiség jólétét érinti.

A konferencia határozatot hozott, melyben titlakozik a németországi, lengyelor-

szági és romániai zsidóüldözések ellen. A konferencia felhívást intéz az angol kormányhoz, amelyben a zsidó népek tett ígéret teljesítését követeli. A konferencia hangsúlyozza, hogy Palesztina természetes menedéke a zsidó menekülteknek és az angol kormányhoz el kell háritania minden akadályt a palesztinai zsidó építő munka útjából.

A kormány kötelessége a zsidó kolonizációt a mandátum rendelkezéseinek megfelelően előmozdítani. A konferencia ama meggyőződéssé ad kifejezést, hogy az egész keresztény Amerika mögött áll abban a követelésben, hogy Palesztinának törvénytelen, igazságtalan és tarthatatlan kettéosztását megszüntessék és Transzjordániát jogszerű helyzetének megfelelően visszacsatolják Palesztinához.

A konferencia végül az összes bevándorlási korlátozások megszüntetését követelte.

H. Ickes amerikai belügyminiszter a konferenciához intézett levelében méltatja a palesztinai zsidó építőmunka jelentőségét és kárhóztatja azokat az erőket, amelyek ennek a munkának a zakadályozására törekednek és igazi keresztény kötelességnek tekinti a zsidó országépítés művének előmozdítását.

A konferencián számos előkelő politikus, egyházi, egyetemi tanár és társadalmi előkelőség vett részt.

Bilbao városának védelmi tanácsa jelenti, hogy az ellenség tegnap megtámadta állásaikat Eriba körzetében. A támadásban számos csapattest vett részt. Az ellenséget visszaverték és így az nem tudta áttörni a kormány vonalait.

Az ünnepek alatt elől Madrid sorsa?

Avila, december 22. Felkelő körök szerint Madrid sorsa az Escorial körüli harcokban fog eldőlni. Valószínű, hogy az ünnepek alatt ezen a vidéken döntő harcok lesznek.

Moszkva, december 22. A Tass ügynökség jelenti, hogy a Komszomol szövetségének a spanyol felkelők által való elsüllyesztéséről szóló hír Szovjet-Oroszországban hatalmas felháborodást váltott ki. Az egész országban gyűléseken tárgyalják a felkelőknek ezt a kalózkodási ténykedését és követelik a kormánytól, hogy vessen véget ezeknek a provokálásoknak.

London, december 22. A Reuter jelentése szerint az angol kormány már nem reméli, hogy a karácsonyi ünnepek alatt sikerülni fog fegyverszünetet létesíteni a szembenálló spanyol harcoló felek között.

Az uralkodó köszönő levele a cluji neolog hitközséghez

Az elmúlt vasárnap ünnepelte a cluji neolog hitközség temploma építésének ötvenéves jubileumát. Ebből az alkalomból Fischer József dr volt országgyűlési képviselő, a hitközség elnöke hódoló táviratot intézett Károly királyhoz, mint az országban élő népek és felekezetek legfőbb patronusához. A táviratra ma Fischer József dr a királyi udvartól a következő választ kapta:

„Öfelsége a király megbízott engem, hogy magas köszönetét tolmácsolja Önnek a jó érzelmekért, amelyeket Ön hitközsége nevében templomuk felépítésének ötvenéves jubileuma alkalmából iránta kifejezett. A királyi udvar marsallja: Urdereanu tábornok-adju-táns.

Tíz nap múlva a nagyhatalmak gigászi tengeri fegyverkezésbe kezdenek

London, december 22. A Daily Herald a tengeri fegyverkezésről írva, megállapítja, hogy tíz nap múlva a nagyhatalmak olyan tengeri fegyverkezésbe fognak kezdeni, amelyhez hasonló csak a világháborút megelőzően látott a világ. A washingtoni és londoni tengerészeti szerződés ugyanis december 31-én lejárt. Anglia áll az éleire ennek a fegyverkezési versenynek, miután műhelyeiben 90 hadihajón dolgoznak.

Lemondott a kubai kormány

Havanna, december 22. A cubai kormány, amelynek tagjai baloldali pártokból rekrutálódnak, betervezte lemondását.

2400 lezáró, 1200 oldal, 35.000 cím-szű, 2800 szövegkép a most meg-jelenet teljes, új, egykötetes

Révai LEXIKON

32 lemezmellet, 20 egészoldalas színes térképpel, rendkívül erős kö-tésű. Azonnal rendelve 430 lej kö-sőbb 600 lej

Lepage-nál Cluj Postán utánvét-tel.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. T. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 10. Telefonszám: 8-61.

CENZURAT

Az okos

A Dreptat talosa, a lap foglalkozva, írja:

„Tatarescu Cantacuzino Közlemények waznak meg, ristá sejtke ezeknek a sz

Az egyik lennek meg borkok napj oldali lap kö tagjainak glonáriusok

Duca és S nyilvánosság kiismeretlen szemelattára felosztott

A „Légion memcsak az Cantacuzino

a komité fele közéleti szer parasztpárti Ujjab ter doigunk, m együtt, ezt ki, anélkül, figyelembe

A moll- náci-pol

Nincs mé francia dip tudomásul amilyen áll másnak a né A nagy ij kor voltak Olaszországt ledése kizár tyel az olasz Ha iránta ismerni.

A jósok viaország s nyába állit az angol-ol csaknem a tottak.

A megeg máris elejte beavatkozás ben szorgalm Angliával é geri kérdés tikai légtette.

Kiderült közás oij olasz fél r volt s esu az elhagyó visszahódít

Németors áll, mint v visszatért ország imm záról s a szinte az Távol-Kelet

Egészen rint Német dogított s szemben, a jes esőd fe tonai dezet

Ennek s eleddig min cial érzéke ország egy a náciopol hatatlansá vonatkozás

Olaszorszával nem lya csökke nyolország lyosultak, kább elmé kifejezésre Ezek a eddig min